

Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Syvende Afdeling)

14. juli 2021 *

»Personalesag – ECDC’s ansatte – psykisk chikane – vedtægtens artikel 12a – ansøgning om bistand – rækkevidden af bistandspligten – vedtægtens artikel 24 – ophavsmanden til den påtalte adfærd udtrådt af tjenesten – ingen indledning af en disciplinærsag – vedtægtens artikel 86 – besvarelse af ansøgningen om bistand – annulationssøgsmål – bebyrdende retsakt – tilsidesættelse af retten til at blive hørt – manglende begrundelse – afslag på aktindsigt i undersøgelsesrapporten og andre dokumenter – artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder – ansvar«

I sag T-65/19,

AI ved advokaterne L. Levi og A. Champetier,

sagsøger,

mod

Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) ved J. Mannheim og A. Iber, som befuldmægtigede, bistået af advokaterne D. Waelbroeck og A. Duron,

sagsøgt,

angående et søgsmål støttet på artikel 270 TEUF med påstand dels om annulation af ECDC’s afgørelser af 18. maj, 20. juni og 26. oktober 2018 truffet som svar på sagsøgerens ansøgning om bistand på grund af psykisk chikane og sagsøgerens begæring om aktindsigt i visse dokumenter, dels om erstatning for den skade, som sagsøgeren hævder at have lidt,

har

RETTEN (Syvende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, R. da Silva Passos, og dommerne L. Truchot og M. Sampaio Pucurull (refererende dommer),

justitssekretær: fuldmægtig S. Spyropoulos,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 1. oktober 2020,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

I. Sagens baggrund

- 1 Sagsøgeren, AI, blev ansat af Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) den [fortroligt]¹.
- 2 Den 20. juni 2017 indgav sagsøgeren en ansøgning om bistand (herefter »den første ansøgning om bistand«) i henhold til artikel 24 i vedtægten for tjenestemænd i Den Europæiske Union (herefter »vedtægten«), idet han hævdede at være udsat for psykisk chikane fra sin kontorchef, A (herefter »kontorchefen«). Efter en nærmere beskrivelse af denne adfærd formulerede sagsøgeren følgende ansøgning:

»Jeg ville være taknemmelig, hvis De ville hjælpe mig med at få bragt denne situation til ophør, som har pint mig, og ligeledes, hvis De kunne be- eller afkræfte, om denne adfærd, som jeg oplever som gentagen, aggressiv og et udtryk for misbrug, udgør chikane.«
- 3 Den 14. juli 2017 indgav sagsøgeren en oplysningsblanket som supplement til sin første ansøgning om bistand.
- 4 Den 7. august 2017 informerede ECDC Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) om den første ansøgning om bistand. Den 27. september 2017 sendte chefen for OLAF's kontor 0.1 efter flere brevvekslinger med ECDC en skrivelse til direktøren for ECDC (herefter »direktøren«). Det fremgik af denne skrivelse, at OLAF ikke havde indledt nogen undersøgelse af de nævnte forhold, at kontoret noterede sig, at ECDC ville indlede sin egen undersøgelse, og at kontoret under disse omstændigheder ikke ville indlede sin egen undersøgelse.
- 5 Den 28. september 2017 blev B, som var tidligere tjenestemand ved Europa-Kommissionen, beføjet af direktøren til at foretage en undersøgelse af den af kontorchefen udviste adfærd, der var blevet påtalt af sagsøgeren og en anden ansat i ECDC, C, som ligeledes havde indgivet en ansøgning om bistand.
- 6 Ved skrivelse af samme dag oplyste direktøren sagsøgeren, at undersøgelsen var blevet indledt i fortsættelse af hans første ansøgning om bistand og efter udnævnelse af undersøgeren. Hun oplyste ham ligeledes om, at hun »efter modtagelse af [B's] rapport vil[le] træffe afgørelse i sagen«.
- 7 Den 9. oktober 2017 blev sagsøgeren første gang afhørt af undersøgeren.
- 8 Den 26. oktober 2017 henvendte sagsøgeren sig til direktøren for at oplyse hende om en adfærd, som kontorchefen havde udvist under et arbejds møde dagen før, der lignede de tilfælde, som han tidligere havde påtalt i den første ansøgning om bistand. Sagsøgeren fortalte direktøren, at han følte sig udsat og bekymret ved udsigten til et møde, der skulle afholdes samme aften, og hvori kontorchefen også ville være til stede. På denne baggrund anmodede sagsøgeren om at blive fritaget for de opgaver, der bragte ham i forbindelse med kontorchefen.

¹ – Fortrolige oplysninger udeladt.

- 9 Direktøren svarede pr. e-mail samme dag, at hun havde ændret sin kalender, så hun kunne være til stede i det kommende møde, som sagsøgeren var bekymret for. Efter dette møde drøftede sagsøgeren og direktøren første gang, hvilke opgaver der indebar direkte kontakt mellem sagsøgeren og kontorchefen, og aftalte i løbet af de kommende dage sammen at overveje en midlertidig løsning på tilrettelæggelsen af sagsøgerens arbejde, indtil undersøgelsen var færdig.
- 10 I forbindelse med disse overvejelser beskrev sagsøgeren i skrivelser til direktøren en række muligheder for at afbøde risikoen for psykisk chikane. Blandt løsningsmodellerne, der var opregnet »i tilfældig rækkefølge«, foreslog sagsøgeren en »midlertidig flytning af ansvaret for personaleledelsen i [afdelingen] til en anden kontorchef« og at »forsøge at undgå kontakt ved hjælp af ferie, hjemmearbejde og flekstid«.
- 11 Den 30. oktober 2017 blev der afholdt et møde mellem sagsøgeren og direktøren, hvorefter sidstnævnte i en e-mail af 7. november 2017 foreslog en ordning med lejlighedsvis hjemmearbejde i en længere periode end den normalt fastsatte med start den 9. november 2017. For at sikre sin tilstedeværelse i møder, der allerede var planlagt, og af hensyn til tilrettelæggelsen af arbejdet i sit team valgte sagsøgeren sluttelig at udsætte hjemmearbejdsordningens start til den 13. november 2017.
- 12 Den 25. november 2017 havde sagsøgeren endnu en samtale – denne gang pr. telefon – med undersøgeren, hvorunder han for denne beskrev kontorchefens adfærd i mødet den 25. oktober 2017 og gjorde rede for sin efterfølgende kommunikation med direktøren, jf. præmis 8-11 ovenfor.
- 13 Den 13. december 2017 afsluttede sagsøgeren perioden med lejlighedsvist hjemmearbejde. Samme dag gik kontorchefen på ferie indtil udgangen af 2017. Sagsøgeren selv holdt ferie i begyndelsen af 2018 og genoptog arbejdet den 9. januar 2018.
- 14 Den 21. januar 2018 afgav B sin rapport til direktøren (herefter »undersøgelsesrapporten«).
- 15 Efter at være forblevet i sin stilling hele januar 2018 blev kontorchefen sygemeldt og erstattet på posten fra den 31. januar 2018.
- 16 Den 13. marts 2018 begærede sagsøgeren i henhold til artikel 41, stk. 2, litra b), i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder aktindsigt i undersøgelsesrapporten, herunder undersøgerens konklusioner og anbefalinger.
- 17 Den 3. april 2018 ophørte kontorchefens sygemelding. Han genoptog ikke sit tidligere arbejde samme dag, men blev pålagt opgaver direkte af direktøren og under dennes tilsyn uden noget som helst ledelsesmæssigt forhold til sagsøgeren.
- 18 Ved afgørelse af 6. april 2018 gav direktøren sagsøgeren afslag på dennes begæring af 13. marts 2018 (jf. præmis 16 ovenfor) om aktindsigt i undersøgelsesrapporten med den begrundelse, at den sagsbehandling, der var indledt efter den første ansøgning om bistand, ikke var blevet afsluttet. Direktøren anførte i øvrigt, at retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham eller hende, jf. artikel 41, stk. 2, i chartret om grundlæggende rettigheder, gør det muligt at beskytte vedkommendes ret til et forsvar, når der træffes en afgørelse, som måtte berøre vedkommende negativt.

- 19 Den 6. april 2018 afholdtes et møde mellem kontorchefen og direktøren, hvorunder sidstnævnte informerede kontorchefen mundtligt om udfaldet af undersøgelsen.
- 20 Ved skrivelse af 10. april 2018 indgav sagsøgeren endnu en ansøgning om bistand (herefter »den anden ansøgning om bistand«). I denne ansøgning påtalte han den omstændighed, at kontorchefen havde henvendt sig til flere ansatte i ECDC under og efter udarbejdelsen af undersøgelsesrapporten for at forklare dem, at de forhold, som sagsøgeren havde beskyldt ham for i sin første ansøgning om bistand, var opdigtede historier fra en utilfreds medarbejder. Sagsøgeren fremhævede ligeledes, at kontorchefen var tilbage på kontoret og derfor kunne fortsætte med at fremsætte æreskrænkende beskyldninger eller udøve psykisk chikane mod ham.
- 21 Ved skrivelse af 16. april 2018 begærede sagsøgeren aktindsigt i undersøgelsesrapporten for anden gang i henhold til artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder, men tillige i henhold til artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 45/2001 af 18. december 2000 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger i fællesskabsinstitutionerne og -organerne og om fri udveksling af sådanne oplysninger (EFT 2001, L 8, s. 1), og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT 2001, L 145, s. 43).
- 22 Endnu et møde mellem direktøren og kontorchefen blev fastsat til den 16. april 2018 med det formål at give sidstnævnte mulighed for formelt at kommentere undersøgelsesrapporten, som han i mellemtiden havde fået. På kontorchefens anmodning blev dette møde udsat til den 2. maj 2018, for at han kunne få tid til at forberede sine mundtlige bemærkninger.
- 23 Ved afgørelse af 8. maj 2018 fik sagsøgeren atter afslag på sin begæring om aktindsigt i undersøgelsesrapporten (jf. præmis 21 ovenfor) med den begrundelse, dels at der endnu ikke var truffet nogen afgørelse, som berørte ham negativt, dels at det ikke var blevet fastslået, at det var nødvendigt at give ham indsigt i personoplysninger om kontorchefen, kolleger i ECDC eller eksterne personer. Endvidere var begæringen om aktindsigt i henhold til forordning nr. 45/2001 blevet overdraget til ECDC's databeskyttelsesansvarlige.
- 24 Den 15. maj 2018 fandt et tredje møde sted mellem direktøren og kontorchefen, hvorunder direktøren meddelte ham, at hun havde til hensigt at opsig hans kontrakt på grundlag af artikel 47, litra c), nr. i), i ansættelsesvilkårene for de øvrige ansatte i Den Europæiske Union (herefter »ansættelsesvilkårene«), i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten.
- 25 Ved skrivelse af 15. maj 2018 umiddelbart efter dette møde fremsatte kontorchefen sin afskedsbegæring »i tjenestens interesse«.
- 26 Ved skrivelse af 16. maj 2018 til kontorchefen accepterede ECDC's direktør dennes afskedsbegæring. I denne skrivelse anførte direktøren for det første, at undersøgeren havde konkluderet, at sagsøgerens første ansøgning om bistand og en lignende ansøgning indgivet af en anden ansat i ECDC efter undersøgerens vurdering kunne imødekommes. For det andet mindede direktøren om de bemærkninger, som kontorchefen havde fremsat. Det var således kontorchefens opfattelse, at princippet om uskyldsformodning ikke var blevet efterlevet under undersøgelsen, at undersøgelsesrapporten var behæftet med flere faktuelle fejl, at bestemte personer, der var involveret i undersøgelsen, kunne have handlet i ond tro, og at han aldrig havde haft til hensigt at skade nogen som helst, men at handle i ECDC's interesse. For det tredje anførte direktøren, at hun havde konstateret nogle faktuelle fejl i undersøgelsesrapporten, og at kontorchefen havde ret til at reagere på visse præstationsproblemer for flere af kontorets ansatte. Direktøren var efter at have

læst undersøgelsesrapporten og de alvorlige beskyldninger, der var fremsat imod kontorchefen, herunder i vidneudsagn, imidlertid af den opfattelse, at kontorchefens ledelsesstil havde forårsaget unødigt stress og angst hos de ansatte. Direktøren anførte, at tillidsforholdet mellem ECDC og kontorchefen på denne baggrund var brudt, og at hun havde til hensigt at opsig hans kontrakt i henhold til ansættelsesvilkårenes artikel 47, litra c), nr. i). Imidlertid havde kontorchefen i mellemtiden indgivet sin afskedsbegæring, hvilket direktøren anførte, idet hun tilkendegav sin accept heraf med følgende formulering:

»De har imidlertid nu indgivet Deres afskedsbegæring, hvilket i praksis indebærer, at Deres sidste arbejdsdag indtræffer før den reelle fratrædelsesdato, hvorfor jeg konstaterer, at det er i tjenestens interesse at acceptere Deres afskedsbegæring af 15. maj. De har ti måneders opsigelse, hvilket betyder, at Deres sidste arbejdsdag bliver den 15. marts 2019.

Som vi har drøftet og aftalt på vores møde, arbejder De hjemmefra i opsigelsesperioden med opgaver, som jeg tildeler Dem.

I opsigelsesperioden skal De optræde i overensstemmelse med Deres pligt til loyalitet over for ECDC i henhold til vedtægtens artikel 11.«

- 27 Den 18. maj 2018 sendte direktøren en skrivelse til sagsøgeren vedrørende dennes første ansøgning om bistand (herefter »den første anfægtede afgørelse«). Skrivelsen havde følgende ordlyd:

»I fortsættelse af min skrivelse af 28. september 2017, hvorved jeg meddelte Dem, at der blev indledt en undersøgelse som følge af Deres [første] ansøgning om bistand vedrørende psykisk chikane [udvist af] kontorchef [...], skriver jeg nu for at oplyse Dem om undersøgelsens konklusion og den tilhørende sagsbehandling. Jeg modtog den eksterne undersøger [B's] rapport ved udgangen af januar. Deres og den anden klagers beretninger er gengivet i undersøgelsens resultat og underbygges ligeledes af flere vidneudsagn. Undersøgeren har konkluderet, at de to klager over chikane efter hans vurdering kan imødekommes.

Som De ved, har [kontorchefen] været fraværende den første del af året, og jeg har derfor først kunnet afslutte sagen nu. Da [kontorchefen] var tilbage på kontoret i april, sendte jeg ham rapportens konklusioner og gav ham i overensstemmelse med proceduren lejlighed til over for mig at fremsætte sine synspunkter om udfaldet af undersøgelsen.

Efter læsning af rapporten og under hensyntagen til de oplysninger, jeg er i besiddelse af, er jeg kommet til den konklusion, at der var tale om elementer af psykisk chikane. Jeg kan i øvrigt konstatere, at rapporten indeholder nogle faktuelle fejl. Idet jeg tager i betragtning, at [kontorchefen] i kraft af sin stilling [...] skulle reagere på visse spørgsmål, finder jeg imidlertid, at hans tilgang til disse vanskeligheder og hans ledelsesstil har forårsaget unødigt stress og angst hos de ansatte. Følgelig påtænkte jeg at træffe passende foranstaltninger, men i mellemtiden indgav [kontorchefen] sin afskedsbegæring og vil ikke længere være at finde på kontoret. På grund af hans tidligere fravær og efterfølgende omplacering til direktørens kontor, og eftersom han har indgivet sin afskedsbegæring, håber jeg, at Deres [første] ansøgning om bistand er blevet imødekommet, og at den for Dem angstfremkaldende situation er bragt til ophør.«

- 28 Den 29. maj 2018 indgav kontorchefen en ansøgning om bistand, fordi de svenske medier havde offentliggjort fortrolige oplysninger i tilknytning til undersøgelsen af ham, og på grund af anonyme trusler, som han havde modtaget. Denne ansøgning gav anledning til indledningen af en administrativ undersøgelse, hvorunder sagsøgeren blev afhørt.

- 29 Ved skrivelse af 30. maj 2018 begærede sagsøgeren for tredje gang aktindsigt i undersøgelsesrapporten, idet denne begæring også omfattede alle de dokumenter, på grundlag af hvilke ECDC's direktør havde truffet den første anfægtede afgørelse, herunder dem, som havde bibragt hende den opfattelse, at undersøgelsesrapporten indeholdt »nogle faktuelle fejl« (herefter »den omtvistede aktindsigtsbegæring«). Den nævnte begæring blev indgivet i henhold til artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder. Ifølge sagsøgeren var denne aktindsigt nødvendig i lyset af den første anfægtede afgørelse og helt afgørende i lyset af den anden ansøgning om bistand. I samme skrivelse anmodede sagsøgeren om at få præciseret, hvordan kontorchefens kontraktforhold, der var omtalt i den første anfægtede afgørelse, ville være efter dennes afskedsbegæring.
- 30 Ved skrivelse af samme dag i fortsættelse af afgørelsen af 8. maj 2018 (jf. præmis 23 ovenfor) genfremsatte sagsøgeren en begæring om aktindsigt i undersøgelsesrapporten i henhold til artikel 7, stk. 2, i forordning nr. 1049/2001.
- 31 Ved skrivelse af 20. juni 2018 til sagsøgerens advokater (herefter »den anden anfægtede afgørelse«) gav direktøren afslag på den omtvistede aktindsigtsbegæring, jf. præmis 29 ovenfor, med følgende ordlyd:

»De har anført, at [Deres klients] begæring er baseret på det forhold, at [han] mener at have lidt skade som følge af den [første anfægtede] afgørelse, som blev meddelt ham ved skrivelse af 18. maj 2018. Efter at have foretaget en behørig vurdering af de fremsatte argumenter kan jeg ikke se, hvordan Deres klient kan være berørt, da jeg ikke afslog [den første ansøgning] om bistand som ugrundet. Deres klient har endvidere haft mulighed for at fremsætte sit synspunkt under undersøgelsen. [Den anden] ansøgning om bistand [...], som Deres klient indgav den 10. april 2018, kan heller ikke begrunde en sådan begæring, da der endnu ikke er truffet afgørelse om denne ansøgning.

Jeg må følgelig henholde mig til min konklusion om, at aktindsigt i rapporten og de øvrige dokumenter i henhold til artikel 41 i chartret [om grundlæggende rettigheder] ikke er nødvendig.

Jeg mener, at denne konklusion er i overensstemmelse med [Unionens] retspraksis, hvorefter det med henblik på at fortolke rækkevidden af retten til et forsvar under ingen omstændigheder er muligt at sidestille den situation, hvor en undersøgelsesprocedure er blevet indledt som følge af en ansøgning om bistand på grund af chikane fra en medarbejder, med den situation, hvor der er indledt en undersøgelsesprocedure mod denne medarbejder. I lignende tilfælde har klagerne endog fået afslag på aktindsigt i sagsakterne på grundlag af chartret om grundlæggende rettigheder, selv om det var blevet konkluderet, at det ikke kunne fastslås, at der var foregået chikane.«

- 32 Ved skrivelse af samme dag (herefter »den anden skrivelse af 20. juni 2018«) besvarede direktøren den genfremsatte begæring om aktindsigt i undersøgelsesrapporten, der var indgivet den 30. maj 2018 i henhold til forordning nr. 1049/2001 (jf. præmis 30 ovenfor), og den aktindsigtsbegæring, som sagsøgeren indgav den 16. april 2018 i henhold til forordning nr. 45/2001 (jf. præmis 21 ovenfor). I denne skrivelse konkluderede direktøren, at sagsøgeren dels havde mulighed for at læse en ikke-fortrolig udgave af undersøgelsesrapporten på stedet, dels i henhold til artikel 13 i forordning nr. 45/2001 kunne få tilsendt et dokument vedrørende sine egne personoplysninger.

- 33 Den 2. juli 2018 indgav sagsøgeren i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, en klage over den første og den anden anfægtede afgørelse. I denne klage fremsatte han et krav om erstatning for den ikke-økonomiske skade, som han havde lidt som følge af, at han ikke fik fuld anerkendelse af sin status som offer, at der ikke blev iværksat en disciplinær sanktion over for kontorchefen, og at der ikke blev truffet beskyttelsesforanstaltninger i tilslutning til den første ansøgning om bistand. Denne skade var blevet forværret bl.a. som følge af afslaget på aktindsigt i undersøgelsesrapporten. Sagsøgeren præciserede, at »den direkte skadevirkning af henholdsvis chikanen og ECDC's fejl ved at have [undladt] at sikre arbejdsvilkår, der var i overensstemmelse med standarderne for værdighed, sundhed og sikkerhed, [ville] blive genstand for hver sit erstatningskrav«.
- 34 Ved skrivelse af 7. september 2018 meddelte direktøren efter at have udspurgt en række ansatte sagsøgeren, at der intet belæg var for de beskyldninger, som han havde fremsat i sin anden ansøgning om bistand (jf. præmis 20 ovenfor), og at hun derfor afslog ansøgningen.
- 35 Den 12. september 2018 fik sagsøgeren mulighed for at læse en ikke-fortrolig udgave af undersøgelsesrapporten på stedet. Han underskrev en blanket som kvittering for sin tilstedeværelse og tilføjede i hånden, at han anfægtede betingelserne for aktindsigt i denne rapport.
- 36 Den 11. oktober 2018 fremsatte sagsøgeren og fire andre ansatte i ECDC krav om erstatning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, for den ikke-økonomiske og økonomiske skade, som de havde lidt som følge af, at ECDC i perioden 2012-2018 ikke havde grebet ind i forhold til kontorchefens adfærd over for dem.
- 37 Ved skrivelse af 26. oktober 2018 (herefter »afgørelsen om afslag på klagen«) afslog direktøren sagsøgerens klage af 2. juli 2018 (jf. præmis 33 ovenfor). For det første bestred direktøren, at klagen kunne antages til realitetsbehandling, idet hun gjorde gældende, at den første anfægtede afgørelse ikke udgjorde en akt, der gik sagsøgeren imod. Dernæst anførte hun, at kontorchefens adfærd ikke var blevet bagatelliseret i denne afgørelse. Direktøren præciserede, at hun »som følge af omfanget af [kontorchefens] adfærd [havde] til hensigt at træffe de fornødne foranstaltninger til at håndtere udfaldet af undersøgelsesrapporten«. Hun påpegede ligeledes, at formålet med sagsøgerens første ansøgning om bistand var at »få bragt situationen til ophør og de påtalte omstændigheder undersøgt«. Hun beskrev desuden de beskyttelsesforanstaltninger for sagsøgeren, der var blevet truffet inden vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse. Endvidere anførte hun, at hun havde accepteret kontorchefens afskedsbegæring »i tjenestens interesse«. I øvrigt fremhævede direktøren, at sagsøgeren havde fået adgang til at læse en ikke-fortrolig udgave af undersøgelsesrapporten den 12. september 2018. Ifølge direktøren havde han fået afslag på fuld indsigt i rapporten af hensyn til beskyttelsen af fortroligheden af samtaler med vidnerne og kontorchefen selv, problemets følsomme karakter og nødvendigheden af at opretholde ECDC's kapacitet til at foretage undersøgelser. Endelig afslog direktøren at imødekomme det krav om erstatning, der var fremsat i klagen.
- 38 Den 21. november 2018 indgav sagsøgeren en klage til Den Europæiske Ombudsmand over den anden skrivelse af 20. juni 2018, jf. præmis 32 ovenfor.
- 39 Den 5. december 2018 indgav sagsøgeren i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, en klage over skrivelsen af 7. september 2018, der vedrørte hans anden ansøgning om bistand (jf. præmis 34 ovenfor).

- 40 Den 11. februar 2019 afslog direktøren det i præmis 36 ovenfor anførte krav om erstatning i sin helhed.
- 41 Ved skrivelse af 6. marts 2019 trak direktøren skrivelsen af 7. september 2018 om afslag på den anden ansøgning om bistand (jf. præmis 34 ovenfor) tilbage som følge af sagsøgerens klage af 5. december 2018.
- 42 Ved skrivelse af 15. marts 2019 sendte direktøren sagsøgeren et sammendrag af de forskellige vidneudsagn, der var afgivet i tilknytning til den anden ansøgning om bistand, og indbød ham til en samtale, der blev afholdt den 25. marts 2019.
- 43 Den 15. marts 2019 forlod kontorchefen endeligt ECDC efter sin opsigelsesperiode.
- 44 Ved skrivelse af 5. april 2019 oplyste direktøren sagsøgeren, at hun i mangel af en begrundelse for, at de forhold, der var genstand for den anden ansøgning om bistand, blev undersøgt yderligere, havde besluttet at afslå denne ansøgning.
- 45 Ved afgørelse af 6. juni 2019 fandt ombudsmanden, at ECDC ikke havde begået fejl og forsømmelser, da direktøren ved den anden skrivelse af 20. juni 2018 kun indrømmede sagsøgeren delvis aktindsigt i undersøgelsesrapporten.

II. Retsforhandlinger og parternes påstande

- 46 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 5. februar 2019 har sagsøgeren anlagt den foreliggende sag.
- 47 Ved processkrift indleveret til Rettens Justitskontor den 12. februar 2019 har sagsøgeren anmodet om at blive tildelt anonymitet i medfør af artikel 66 i Rettens procesreglement. Ved afgørelse af 30. april 2019 har Retten imødekommet denne anmodning.
- 48 Ved afgørelse af 21. oktober 2019 har Rettens præsident i medfør af procesreglementets artikel 27, stk. 3, omfordelt sagen til en ny refererende dommer tilknyttet Syvende Afdeling.
- 49 Efter forslag fra den refererende dommer har Retten (Syvende Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling den 26. maj 2020.
- 50 Ved kendelse af 19. juni 2020 har Retten i henhold til procesreglementets artikel 91, litra c), og artikel 104 pålagt ECDC at fremlægge de dokumenter, hvori aktindsigt var blevet afslået ved den anden anfægtede afgørelse. Disse dokumenter er blevet indleveret til Retten den 27. august 2020, og de er i henhold til procesreglementets artikel 104 ikke blevet tilstillet sagsøgeren.
- 51 Efter forslag fra den refererende dommer har Retten den 24. juni 2020 som led i de foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse, der er omhandlet i procesreglementets artikel 89, stillet parterne flere skriftlige spørgsmål og anmodet dem om at fremlægge bestemte dokumenter. Parterne har efterkommet disse foranstaltninger inden for den fastsatte frist.
- 52 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål i retsmødet den 1. oktober 2020.

53 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

- Den første og den anden anfægtede afgørelse og i givet fald afgørelsen om afslag på klagen annulleres.
- ECDC tilpligtes at erstatte den lidte ikke-økonomiske skade, som efter ret og billighed er opgjort til 40 000 EUR.
- ECDC tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

54 ECDC har nedlagt følgende påstande:

- Søgsmålet afvises delvist, og ECDC frifindes i det hele.
- Sagsøgeren tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

III. Retlige bemærkninger

A. Sagens genstand

- 55 Sagsøgeren har foruden annulation af den første og den anden anfægtede afgørelse påstået annulation »om fornødent« af afgørelsen om afslag på klagen.
- 56 Ifølge fast retspraksis har påstande om annulation, der formelt er rettet mod en afgørelse om afslag på en klage, den virkning retligt at få prøvet den akt, der har været genstand for klagen, når de som sådan er uden selvstændigt indhold (jf. dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).
- 57 Når afgørelsen om afslag på klagen har en anden rækkevidde end rækkevidden af den akt, som er genstand for denne klage, navnlig når den ændrer den oprindelige afgørelse, eller når den indeholder en fornyet prøvelse af sagsøgerens situation på baggrund af nye retlige og faktiske oplysninger, som, hvis de var fremkommet eller havde været kendt af den kompetente myndighed inden vedtagelsen af den oprindelige afgørelse, var blevet taget i betragtning, kan Retten imidlertid træffe afgørelse om netop de påstande, der formelt er rettet mod afgørelsen om afslag på klagen (jf. dom af 19.12.2019, ZQ mod Kommissionen, T-647/18, ikke trykt i Sml., EU:T:2019:884, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 58 I den foreliggende sag er afgørelsen om afslag på klagen ikke udelukkende en bekræftelse af den anden anfægtede afgørelse, for så vidt som direktøren tog stilling til nye oplysninger, der fremkom efter vedtagelsen af afgørelsen og efter datoen for klagen. For så vidt angår de dokumenter, hvori aktindsigten var blevet afslået ved den anden anfægtede afgørelse, konstaterede direktøren nemlig, at sagsøgeren den 12. september 2018 havde mulighed for at læse en ikke-fortrolig udgave af undersøgelsesrapporten på stedet og i henhold til artikel 13 i forordning nr. 45/2001 rekvirere et dokument med sine egne personoplysninger.
- 59 På denne baggrund skal der træffes afgørelse om påstandene om annulation af både den første og den anden anfægtede afgørelse og afgørelsen om afslag på klagen.

- 60 I afgørelsen om afslag på klagen er i øvrigt visse begrundelser for den første og den anden anfægtede afgørelse præciseret. I den første anfægtede afgørelse anerkendes »grovheden« af kontorchefens adfærd, og det præciseres navnlig, hvilke omstændigheder der fik direktøren til at acceptere dennes afskedsbegæring »i tjenestens interesse«. I den anden anfægtede afgørelse tilføjes, at sagsøgeren fik afslag på fuld indsigt i undersøgelsesrapporten af hensyn til beskyttelsen af fortroligheden af samtaler med vidnerne og kontorchefen selv, problemets følsomme karakter og nødvendigheden af at opretholde ECDC's kapacitet til at foretage undersøgelser. Følgelig skal denne supplerende begrundelse i lyset af udviklingen i den administrative procedure ligeledes tages i betragtning ved undersøgelsen af den første og den anden anfægtede afgørelses lovlighed, idet denne begrundelse skal anses for sammenfaldende med disse afgørelser (jf. i denne retning dom af 9.12.2009, Kommissionen mod Birkhoff, T-377/08 P, EU:T:2009:485, præmis 55 og 56 og den deri nævnte retspraksis).

B. Påstandene om annulation

1. Påstanden om annulation af den første anfægtede afgørelse

- 61 Sagsøgeren har fremført tre anbringender til støtte for sin påstand om annulation af den første anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen. Det første anbringende vedrører tilsidesættelse af retten til at blive hørt, det andet tilsidesættelse af begrundelsespligten og det tredje nærmere bestemt tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 og 86.
- 62 ECDC har nedlagt påstand om, at det fastslås, at det er åbenbart, at denne annulationspåstand skal afvises som følge af fraværet af en retsakt, der er bebyrdende for sagsøgeren. Subsidiært har ECDC nedlagt påstand om, at de tre anbringender forkastes som ugrundede.

a) Indledende bemærkninger

- 63 Det skal indledningsvis påpeges, hvilke forpligtelser der påhviler administrationen, når den modtager en ansøgning om bistand fra en tjenestemand eller en ansat.
- 64 Når en institutions ansættelsesmyndighed eller efter omstændighederne den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, er blevet forelagt en ansøgning om bistand som omhandlet i den nævnte vedtægts artikel 24, skal den i henhold til bistandspligten, når der foreligger en episode, som er uforenelig med en ordentlig og rolig afvikling af tjenesten, skride ind med den nødvendige fasthed og så hurtigt og hensynsfuldt, som forholdene kræver, konstatere, hvad der er sket, for på denne baggrund at afgøre, hvilke konsekvenser der vil være passende. Med henblik herpå påhviler det den tjenestemand eller den ansatte, der gør krav på beskyttelse fra institutionen, i det mindste at fremlægge et foreløbigt bevis for, at de angreb, som vedkommende hævder at have været udsat for, faktisk har fundet sted. I så fald er den pågældende institution forpligtet til at iværksætte passende foranstaltninger, navnlig ved at gennemføre en administrativ undersøgelse, for i samarbejde med klagens ophavsmand at fastslå de omstændigheder, der ligger til grund for klagen, og, afhængigt af udfaldet af undersøgelsen, at iværksætte nødvendige foranstaltninger såsom indledningen af en disciplinærsag vedrørende den pågældende person, når administrationen, efter gennemførelsen af den administrative undersøgelse, fastslår, at psykisk chikane har fundet sted (jf. dom af 3.10.2019, DQ m.fl. mod Parlamentet, T-730/18, EU:T:2019:725, præmis 80 og den deri nævnte retspraksis).

- 65 Bistandspligten omfatter i henhold til vedtægtens artikel 24 pligten til i tide at oplyse ansøgerne om resultatet af behandlingen af deres ansøgning om bistand. Hvis der indledes en disciplinær procedure, skal den, der har ansøgt om bistand, især oplyses om typen og alvoren af den sanktion, der er blevet pålagt (jf. i denne retning dom af 3.10.2019, DQ m.fl. mod Parlamentet, T-730/18, EU:T:2019:725, præmis 108 og den deri nævnte retspraksis). Endvidere skal administrationen, når den forelægges en ansøgning om bistand i forbindelse med beskyldninger om chikane, træffe enhver afgørelse om, hvorvidt en sådan adfærd foreligger eller ej, hurtigt, udtrykkeligt og begrundet (jf. i denne retning dom af 5.12.2000, Campogrande mod Kommissionen, T-136/98, EU:T:2000:281, præmis 58).
- 66 Det skal endvidere anføres, at den omstændighed, at ansættelsesmyndigheden efter afslutningen af den administrative procedure eventuelt anerkender, at der foreligger psykisk chikane, i sig selv kan have en gunstig virkning i forbindelse med ofrenes behandlingsproces og endvidere kan anvendes af disse med henblik på eventuelt at anlægge en national retssag (jf. dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 67 Det er i lyset af disse betragtninger, at det skal undersøges, om påstanden om annulation af den første anfægtede afgørelse kan antages til realitetsbehandling og er begrundet.

b) Formaliteten

- 68 Uden formelt at fremsætte en delvis formalitetsindsigelse har ECDC gjort gældende, at påstanden om annulation af den første anfægtede afgørelse skal afvises. Ifølge ECDC blev den administrative undersøgelse ikke afsluttet, og sagen henlagt. I modsætning til andre sager inden for retspraksis forelå der ikke i den foreliggende sag afslag på klagen. Sagsøgerens første ansøgning om bistand, der havde til formål at hjælpe ham med at bringe situationen til ophør og at undersøge kontorchefens adfærd, blev tværtimod imødekommet i sin helhed.
- 69 Ifølge ECDC blev der for det første truffet flere foranstaltninger som følge af denne ansøgning, hvoraf den første var forelæggelsen for OLAF den 7. august 2017. Undersøgelsen blev iværksat af direktøren, efter at OLAF havde bekræftet ikke selv at have indledt en sådan. Fra den 26. oktober 2017 var sagsøgeren ikke længere i direkte kontakt med kontorchefen. Efterfølgende accepterede direktøren på grundlag af undersøgelsesrapporten kontorchefens afskedsbegæring i tjenestens interesse den 16. maj 2018 med virkning fra den 16. marts 2019, dvs. halvanden måned før han ville nå sin pensioneringsalder fra tjenesten. ECDC har gjort gældende, at indledningen af en disciplinærsag kan tage en rum tid og ikke nødvendigvis føre til afskedigelse af den omhandlede person, hvilket er den strengeste sanktion. Sluttelig blev der truffet opfølgende foranstaltninger i kontorchefens opsigelsesperiode. Kontorchefen arbejdede navnlig hjemmefra med opgaver pålagt direkte af direktøren og under dennes tilsyn. Endvidere havde sagsøgeren i forbindelse med sin anden ansøgning om bistand ikke fremlagt noget bevis for, at den psykiske chikane var fortsat efter vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse.
- 70 Dernæst er ECDC med hensyn til den angivelige bagatellisering af grovheden af kontorchefens adfærd af den opfattelse, at dette hverken kan udledes af ordlyden af den første anfægtede afgørelse eller mere generelt af samtlige de foranstaltninger, der blev truffet af direktøren i fortsættelse af den første ansøgning om bistand.
- 71 Hvad endelig angår de sanktioner, som ifølge sagsøgeren burde være blevet iværksat, har ECDC tilføjet, at centret ikke har pligt til at indlede en disciplinærsag og heller ikke til at pålægge en sanktion, når det i den rapport, der udarbejdes efter en undersøgelses afslutning, foreslås, at der

indledes en sådan sag. En ansøgning om bistand har ikke i sig selv til formål at pålægge den formodede chikanør sanktioner, men snarere at hjælpe ansøgeren i forbindelse med dennes ansøgning. Den foreliggende situation er i øvrigt usædvanlig, idet kontorchefen indgav sin afskedsbegæring. Under alle omstændigheder er diskussionen om, hvorvidt sanktionen er begrundet, ikke knyttet til spørgsmålet om, hvorvidt den første anfægtede afgørelse gik sagsøgeren imod. I retsmødet har ECDC i øvrigt gjort opmærksom på, at sagsøgeren i sin første ansøgning om bistand ikke havde anmodet direktøren om at indlede en disciplinærsag mod kontorchefen.

- 72 For sin del har sagsøgeren gjort gældende, at den første anfægtede afgørelse i modsætning til, hvad ECDC i sin afgørelse om afslag på klagen og i forbindelse med det foreliggende søgsmål har hævdet, er en bebyrdende retsakt. I denne forbindelse har han fremhævet, at den første anfægtede afgørelse trods de foranstaltninger, som direktøren traf under den administrative undersøgelse, jf. præmis 69 ovenfor, ikke til fulde imødekom hans ansøgning. Dels anerkendte direktøren ikke klart og utvetydigt, at kontorchefen havde gjort sig skyldig i psykisk chikane af sagsøgeren. Anvendelsen i denne afgørelse af udtrykket »elementer af chikane« bekræftede afgørelsens tvetydighed og bagatelliserede den virkning, som kontorchefens adfærd havde på ham. Dels traf direktøren trods undersøgerens anerkendelse af grundlaget for klagen ingen »passende foranstaltninger«, fordi kontorchefen indgav sin afskedsbegæring. Navnlig blev der ikke indledt en disciplinærsag.
- 73 I henhold til vedtægtens artikel 91, stk. 1, første punktum, kan Den Europæiske Unions Domstol afgøre enhver tvist mellem Den Europæiske Union og en af de af denne vedtægt omfattede personer om lovligheden af en akt, der går imod denne person efter den nævnte vedtægts artikel 90, stk. 2.
- 74 Ifølge fast retspraksis er det kun de akter eller de foranstaltninger, der har retligt bindende virkninger, som kan berøre en tjenstemands eller en ansats interesser gennem en væsentlig ændring af den pågældendes retsstilling, der som omhandlet i vedtægtens artikel 90, stk. 2, udgør bebyrdende retsakter. Sådanne akter skal, når det drejer sig om en ansat, der er underlagt ansættelsesvilkårene, hidrøre fra den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, og have karakter af afgørelse (jf. dom af 18.5.2015, Gyarmathy mod EMCDDA, F-79/13, EU:F:2015:49, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis). Begrebet bebyrdende retsakt omfatter såvel afgørelser om som undladelser af at træffe en foranstaltning, der i henhold til vedtægten udtrykkeligt eller stiltiende påhviler administrationen, med henblik på at sikre tjenstemændenes rettigheder (jf. kendelse af 25.10.1996, Lopes mod Domstolen, T-26/96, EU:T:1996:157, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).
- 75 En tjenestemand eller en tidligere tjenestemand kan i øvrigt inden for rammerne af et søgsmål, der er anlagt i henhold til vedtægtens artikel 90 og 91, nedlægge påstand om annullation af en akt, der går ham imod i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i vedtægtens artikel 90, stk. 2, såfremt den pågældende på tidspunktet for sagens anlæggelse har en eksisterende, faktisk og tilstrækkelig klar interesse i at opnå annullation af den pågældende akt, idet den pågældende, for at en sådan interesse kan anses at foreligge, kan opnå en fordel ved påstanden (jf. dom af 9.12.2010, Kommissionen mod Strack, T-526/08 P, EU:T:2010:506, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 76 I den foreliggende sag blev den første anfægtede afgørelse truffet af direktøren i egenskab af myndighed med kompetence til at indgå ansættelseskontrakter som svar på sagsøgerens første ansøgning om bistand for under iagttagelse af de forpligtelser, der er pålagt ved vedtægtens artikel 90, stk. 1, og artikel 24, at meddele ham konklusionen på den undersøgelse, der var indledt

den 28. september 2017, og udfaldet af den tilhørende procedure. På grundlag af undersøgelsesrapporten og de oplysninger, som direktøren var i besiddelse af, kvalificerede hun navnlig den påtalte adfærd i henhold til vedtægtens artikel 12a, stk. 3, og oplyste sagsøgeren om det videre forløb efter den nævnte ansøgning om bistand. Denne afgørelse har således haft retsvirkninger, som kan berøre sagsøgerens interesser. Den første anfægtede afgørelse har derfor karakter af afgørelse og udgør en bebyrdende retsakt som omhandlet i den i præmis 74 ovenfor nævnte retspraksis.

- 77 For så vidt angår sagsøgerens søgsmålsinteresse vedrørende den første anfægtede afgørelse skal det påpeges, at direktøren i overensstemmelse med den i præmis 64 ovenfor nævnte retspraksis havde pligt til som svar på den første ansøgning om bistand dels at træffe passende foranstaltninger med henblik på at fastslå de omstændigheder, der lå til grund for klagen, dels at træffe de foranstaltninger, der var nødvendige i lyset af undersøgelsens resultater.
- 78 Det er blevet fastslået, at det følger af kravene om en effektiv domstolsprøvelse, at en person, der ansøger om bistand, i forbindelse med sit søgsmål til prøvelse af afgørelsen om sin ansøgning skal have mulighed for at gøre gældende, at de foranstaltninger, der er truffet som svar på denne ansøgning, ikke er passende, herunder når sagsøgeren foreholder disse foranstaltningers ophavsmand, at vedkommende ikke har indledt en disciplinærsag mod en tredjemand, om hvem det er fastslået, at han har udøvet psykisk chikane, for så vidt som sagsøgeren i denne henseende fremsætter personlige klagepunkter (jf. i denne retning dom af 13.7.2018, SQ mod EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, præmis 124).
- 79 Som det i forbindelse med det tredje anbringende vedrørende den første anfægtede afgørelse fremgår af præmis 85-116 nedenfor, er parterne uenige om, hvorvidt direktøren har opfyldt sin bistandspligt. I modsætning til sagsøgeren er ECDC af den opfattelse, at direktøren til fulde har imødekommet den første ansøgning om bistand. ECDC har påberåbt sig de samme argumenter med henblik på at bestride, at det foreliggende annulationssøgsmål kan antages til realitetsbehandling, med den begrundelse, at den første anfægtede afgørelse ikke udgjorde en akt, der gik sagsøgeren imod.
- 80 ECDC kan imidlertid ikke gøre sagsøgerens søgsmålsinteresse vedrørende den første anfægtede afgørelse afhængig af spørgsmålet om, hvorvidt de klagepunkter, som han har gjort gældende til støtte for sit annulationssøgsmål, er begrundede (jf. i denne retning dom af 4.7.2017, European Dynamics Luxembourg m.fl. mod Den Europæiske Unions Jernbaneagentur, T-392/15, EU:T:2017:462, præmis 41 og den deri nævnte retspraksis). I denne forbindelse skal det påpeges, at en sagsøgers interesse i at opnå annulation af en retsakt forudsætter, at den pågældende derved kan opnå en fordel, og ikke, at det fastslås, at vedkommende derved har opnået en sådan fordel (dom af 23.10.2012, Strack mod Kommissionen, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, præmis 101).
- 81 I den foreliggende sag ville det i tilfælde af, at Retten fandt, at påstanden om annulation af den første anfægtede afgørelse var begrundet, indebære, at direktøren efterfølgende skulle træffe en ny afgørelse som svar på sagsøgerens første ansøgning om bistand, som mere klart kunne fastslå de faktiske omstændigheder og i givet fald føre til indledning af en disciplinærsag mod kontorchefen. I denne forstand vil det foreliggende søgsmål kunne tilføre ham en fordel. Følgelig har sagsøgeren en interesse i at opnå annulation af den første anfægtede afgørelse.

- 82 I modsætning til, hvad ECDC har gjort gældende i retsmødet, kan det forhold, at sagsøgeren i sin første ansøgning om bistand ikke formelt anmodede direktøren om at indlede en disciplinærsag mod kontorchefen, ikke berøre hans søgsmålsinteresse. Som nævnt i præmis 64 ovenfor er det for, at den myndighed, der får forelagt en ansøgning om bistand, har pligt til at fastslå de omtvistede omstændigheder og drage de passende konsekvenser heraf, herunder at indlede en disciplinærsag mod den pågældende person, nemlig tilstrækkeligt, at den tjenestemand eller den ansatte, der gør krav på beskyttelse fra institutionen, i sin ansøgning om bistand i det mindste fremlægger et foreløbigt bevis for, at de angreb, som vedkommende hævder at have været udsat for, faktisk har fundet sted.
- 83 Det følger af samtlige ovenstående betragtninger, at den af ECDC fremsatte formalitetsindsigelse skal forkastes.

c) Realiteten

- 84 Før Retten behandler det første og det andet anbringende, finder den det hensigtsmæssigt at begynde med bedømmelsen af det tredje anbringende.

1) Det tredje anbringende, der nærmere bestemt vedrører en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 og 86

- 85 Det tredje anbringende er i stævningen fremsat under overskriften »Åbenbart urigtigt skøn og faktuelle fejl – tilsidesættelse af vedtægtens artikel 86«. Som sagsøgeren i retsmødet har anført som svar på et spørgsmål fra Retten, vedrører dette anbringende nærmere bestemt en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 og 86. Selv om sagsøgeren kun formelt i sine skriftlige indlæg har henvist til vedtægtens artikel 86, følger en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 nemlig af de argumenter, der er fremført til støtte for dette anbringende, hvorefter ECDC's svar på sagsøgerens første ansøgning om bistand ikke var tilfredsstillende, nærmere bestemt af to grunde.
- 86 For det første kvalificerede direktøren i strid med vedtægtens artikel 24 ikke »behørigt« den påtalte psykiske chikane og oplyste heller ikke sagsøgeren om de betingelser, hvorunder kontorchefen havde indgivet sin afskedsbegæring og skulle arbejde i sin opsigelsesperiode.
- 87 For det andet var accepten af kontorchefens afskedsbegæring uden indledning af en disciplinærsag ikke i overensstemmelse med vedtægtens artikel 24 og 86.
- 88 Det bemærkes, at ECDC af sagsøgerens skriftlige indlæg har kunnet udlede, at denne havde fremsat sit tredje anbringende til støtte for påstanden om annullation af den første anfægtede afgørelse implicit, men utvetydigt på grundlag af navnlig bestemmelserne i vedtægtens artikel 24. Det følger nemlig af ECDC's skriftlige indlæg, at de argumenter, som denne part har fremført til sit forsvar, ikke kun tjener til at anfægte en påstand fra sagsøgeren om på grundlag af vedtægtens artikel 86 at opnå indledning af en disciplinærsag, men også til at tilbagevise klagepunktet om, at de omstændigheder, der lå til grund for den første ansøgning om bistand, i strid med den nævnte artikel 24, ikke i tilstrækkelig grad blev beskrevet som psykisk chikane. Det følger heraf, at den formalitetsindsigelse vedrørende det tredje anbringende, som ECDC har fremsat i retsmødet med den begrundelse, at dette anbringende blev fremsat for sent på grundlag af vedtægtens artikel 24, ikke kan tages til følge.

i) Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 i form af manglende »behørig« kvalificering af den psykiske chikane og manglende beskrivelse af de foranstaltninger, der var truffet over for kontorchefen

- 89 Sagsøgeren har anført, at den første anfægtede afgørelse, hvori det blev fastslået, at der forelå »elementer« af psykisk chikane, var baseret på undersøgelsesrapporten, hvis indhold ikke blev gjort tilgængeligt for ham. ECDC bekræftede dermed ikke udtrykkeligt, at kontorchefens adfærd udgjorde psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, stk. 3. I lyset af undersøgelsesrapporten og sagsøgerens og andre af ECDC's ansattes vidneudsagn burde den nævnte adfærd imidlertid »behørigt« være blevet kvalificeret som chikane. Som svar på den første ansøgning om bistand burde ECDC have taget klar stilling til, om der forelå psykisk chikane eller ej.
- 90 Endvidere var de foranstaltninger, der blev iværksat af ECDC over for kontorchefen, ikke et tilstrækkeligt svar på sagsøgerens første ansøgning om bistand. I denne henseende har sagsøgeren gjort gældende, at ingen på tidspunktet for anlæggelsen af søgsmålet med sikkerhed kendte til kontorchefens status eller stilling i ECDC eller mere specifikt de betingelser, hvorunder han havde indgivet sin afskedsbegæring. Under disse omstændigheder ville kontorchefen være i stand til at fremsætte æreskrænkende beskyldninger mod sagsøgeren i sin opsigelsesperiode, således som denne beklagede sig over i sin anden ansøgning om bistand.
- 91 ECDC har heroverfor gjort gældende, at den første anfægtede afgørelse ikke bagatelliserer kontorchefens adfærd. ECDC har aldrig lagt til grund, at de påståede forhold ikke udgjorde »omfattende« chikane, jf. vedtægtens artikel 12a. I øvrigt var der ikke tale om, at ECDC undlod at pålægge sanktioner, da ECDC til fulde havde imødekommet sagsøgerens første ansøgning om bistand.
- 92 Som svar på et spørgsmål fra Retten i retsmødet har ECDC forklaret, at de personer, der var beskæftiget med de sager, som kontorchefen førte tilsyn med, var blevet informeret om hans afskedsbegæring og om, at han ville forlade ECDC efter sin opsigelsesperiode. Der var ligeledes blevet sendt en skrivelse til ECDC's direktion, der er sammensat af repræsentanter for alle medlemsstater, med en redegørelse for konstateringen af psykisk chikane og de omstændigheder, hvorunder kontorchefen forlod tjenesten. Direktionsmedlemmerne var således blevet oplyst om de nøjagtige omstændigheder, hvorunder kontorchefen var blevet foranlediget til at forlade sin stilling.
- 93 Det bemærkes i denne henseende, at formålet med en administrativ undersøgelse er at fastslå de faktiske omstændigheder for på denne baggrund at afgøre, hvilke konsekvenser der vil være passende, såvel i forhold til den situation, der er genstand for undersøgelsen, som mere generelt og for at tilgodese hensynet til god forvaltningsskik, med henblik på at undgå, at en sådan situation opstår på et senere tidspunkt (jf. dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 59 og den deri nævnte retspraksis).
- 94 Når ansættelsesmyndigheden eller den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, som svar på en ansøgning om bistand vedrørende den påståede chikane er af den opfattelse, at den har modtaget et tilstrækkeligt foreløbigt bevis, der gør det nødvendigt at indlede en administrativ undersøgelse, er det afgørende, at denne undersøgelse afsluttes, således at administrationen på baggrund af undersøgelsesrapportens konklusioner kan træffe en endelig afgørelse i denne forbindelse, som gør det muligt for administrationen enten at henlægge ansøgningen om bistand, eller, når de påståede omstændigheder må anses for godtgjort og er

omfattet af anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 12a, bl.a. at indlede en disciplinærsag med henblik på i givet fald at vedtage disciplinære sanktioner over for den påståede chikanør (jf. i denne retning dom af 24.4.2017, HF mod Parlamentet, T-570/16, EU:T:2017:283, præmis 56 og 57 og den deri nævnte retspraksis).

- 95 Det er for den person, der mener sig udsat for chikane, afgørende, at institutionen efter undersøgelsens afslutning fastlægger de faktiske omstændigheder. En situation, hvor der udøves chikane, er, hvis dette fastslås, et angreb på offerets værdighed, personlighed eller psykiske eller fysiske integritet. Som anført i præmis 66 ovenfor kan administrationens anerkendelse som opfølgning på den administrative undersøgelse af, at der foreligger psykisk chikane, i sig selv have en gunstig virkning i forbindelse med offerets behandlingsproces. Offeret kan endvidere anvende en sådan anerkendelse med henblik på eventuelt at anlægge en national retssag. Det følger heraf, at den administrative undersøgelse skal bevirke, at ansættelsesmyndigheden træffer en endelig afgørelse om, hvorvidt der foreligger chikane eller ej som omhandlet i vedtægtens artikel 12a.
- 96 I den foreliggende sag oplyste direktøren sagsøgeren om undersøgerens konklusion, hvorefter sagsøgerens klage kunne imødekommes, uden dog at tilsende ham undersøgelsesrapporten trods hans gentagne anmodninger herom. I modsætning til, hvad ECDC har gjort gældende, er direktørens udsagn i den første anfægtede afgørelse endvidere meget generelle og tvetydige. Efter at have oplyst om undersøgerens konklusion fastslog hun nemlig på grundlag af undersøgelsesrapporten, at der forelå »elementer af chikane«, og præciserede samtidig, at »[den nævnte rapport] indehold[t] nogle faktuelle fejl«. Hun tilføjede, at »[selv når hun tog] i betragtning, at [kontorchefen] i kraft af sin stilling [...] skulle reagere på visse spørgsmål«, måtte det konstateres, at »[hans] tilgang til [v]isse vanskeligheder og hans ledelsesstil [havde] forårsaget unødigt stress og angst hos de ansatte«. Som svar på klagen anerkendte direktøren »grovheden« af kontorchefens adfærd, men uden at præcisere det nærmere.
- 97 Denne måde at beskrive omstændighederne på efter en undersøgelse som svar på en ansøgning om bistand indgivet på grundlag af vedtægtens artikel 24 opfylder ikke de forpligtelser, der er fastsat ved denne bestemmelse, jf. præmis 64-66 og 94 ovenfor. I svaret på den første ansøgning om bistand gav direktøren nemlig ikke en tilstrækkelig beskrivelse af omstændighederne og tog ikke endeligt og utvetydigt stilling til, om der forelå psykisk chikane eller ej. Navnlig er anerkendelsen af, at der forelå »elementer« af chikane, som er ledsaget af betragtninger, der synes at så tvivl om undersøgelsesrapportens analyse, hvorefter den første ansøgning om bistand kunne imødekommes, ikke tilstrækkelig klar.
- 98 Endvidere oplyste ECDC ikke sagsøgeren præcist om, hvilke skridt der ville blive iværksat efter undersøgelsesrapporten, navnlig hvilke »passende foranstaltninger« der var påtænkt inden kontorchefens afskedsbegæring og betingelserne for accepten heraf, selv om disse oplysninger burde være tilgået sagsøgeren, idet de indgik i behandlingen af ansøgningen om bistand (jf. i denne retning og analogt dom af 3.10.2019, DQ m.fl. mod Parlamentet, T-730/18, EU:T:2019:725, præmis 108).
- 99 Det var nemlig først efter ECDC's besvarelse af en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, som Retten traf, at sagsøgeren blev oplyst om, at den påtænkte foranstaltning var en opsigelse af kontorchefen ansættelseskontrakt i henhold til ansættelsesvilkårenes artikel 47, litra c), nr. i). Den manglende formidling af denne oplysning og det forhold, at kun kontorchefens afskedsbegæring blev nævnt, har givet sagsøgeren og hele ECDC's personale anledning til at antage, at han i et vist omfang gik fri for sanktioner.

- 100 I overensstemmelse med den i præmis 64 ovenfor nævnte retspraksis indebærer bistandspligten, at når der foreligger en episode, som er uforenelig med en ordentlig og rolig afvikling af tjenesten, skal der skrides ind med den nødvendige fasthed. Formålet med bistandspligten i vedtægtens artikel 24 er nemlig at give tjenestemænd og ansatte i aktiv tjeneste en aktuel og fremtidig sikkerhed, således at de gives de bedste vilkår for at kunne udføre deres opgaver, hvilket er i tjenestens almindelige interesse (dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 57). I denne henseende bemærkes det, at den administrative undersøgelse, der indledes i fortsættelse af en ansøgning om bistand vedrørende psykisk chikane, gør det muligt at genetablere arbejdsforholdene på sigt i overensstemmelse med tjenestens interesse (jf. i denne retning dom af 3.10.2019, DQ m.fl. mod Parlamentet, T-730/18, EU:T:2019:725, præmis 84). Den opfylder ligeledes et formål af almen interesse, nemlig fastlæggelse af eventuelle chikanerende handlinger, som krænker den menneskelige værdighed (jf. i denne retning dom af 4.4.2019, OZ mod EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, præmis 66).
- 101 I den foreliggende sag har ECDC, selv om denne pligt følger af vedtægtens artikel 24, undladt i den første anfægtede afgørelse at oplyse sagsøgeren om de betingelser, hvorunder kontorchefens afskedsbegæring blev accepteret. Direktøren forklarede navnlig ikke, at hun efter læsningen af undersøgelsesrapporten havde påtænkt at opsig hans ansættelseskontrakt, og at hun havde accepteret hans afskedsbegæring »i tjenestens interesse«, idet hun i samarbejde med ham havde fastlagt de nærmere vilkår for hans arbejde i opsigelsesperioden med henblik på at genoprette den rolige afvikling af tjenesten. Det fremgår af ECDC's supplerende bemærkninger i retsmødet, at disse oplysninger blev tilstillet direktionen, men ikke sagsøgeren eller de andre ansatte under kontorchefen, selv om åbenheden herom kunne have betrykket sagsøgeren efter indgivelsen af den første ansøgning om bistand, genskabt de rolige arbejdsbetingelser og bidraget til tjenestens gode funktion.
- 102 Det følger heraf, at sagsøgerens klagepunkter, der nærmere bestemt vedrører en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 som følge af fraværet af en tilstrækkelig kvalificering af de faktiske omstændigheder og den manglende beskrivelse af de foranstaltninger, der var truffet over for kontorchefen, skal tages til følge.
- ii) Tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 og 86 som følge af accepten af kontorchefens afskedsbegæring og den manglende indledning af en disciplinærsag*
- 103 Sagsøgeren har gjort gældende, at kontorchefens afskedsbegæring ikke udgjorde en gyldig grund til at undlade at træffe andre foranstaltninger set i lyset af undersøgelsens konklusion og navnlig at undlade at indlede en disciplinærsag på grundlag af vedtægtens artikel 86 under iagttagelse af ECDC's interne regler. En beslutning om frivillig fratrædelse fra tjenesten er meget anderledes, end hvis ansættelseskontrakten blev bragt til ophør på grund af en disciplinærsag, i givet fald uden opsigelsesvarsel og med forringelse af pensionsrettigheder. Direktøren medgav i den første anfægtede afgørelse, at hun påtænkte at træffe »passende foranstaltninger«, hvilket bekræftede, at situationen krævede passende sanktioner, uden at det var muligt i denne henseende at udøve et skøn. Sagsøgeren tilføjede i retsmødet, at den rolige afvikling af tjenesten ikke var sikret med de iværksatte foranstaltninger, hvilket kom til udtryk ved den ansøgning om bistand, som kontorchefen indgav den 29. maj 2018, og hvori denne hævdede, at sagsøgeren havde miskrediteret ham.

- 104 ECDC har heroverfor anført, at formålet med bistanden ikke var at opnå pålæggelse af sanktioner, men at fastslå de faktiske omstændigheder og forebygge andre problemer, og at dette formål var blevet opfyldt i den foreliggende sag. Der fandtes i øvrigt ved læsning af artikel 3, stk. 1, litra b), i bilag IX til vedtægten ingen retlig forpligtelse for ECDC til at indlede en disciplinærsag, idet kontorchefen havde indgivet sin afskedsbegæring i mellemtiden.
- 105 Det må i lighed med det af ECDC anførte konstateres, at hverken vedtægtens artikel 86 eller artikel 3 i bilag IX til vedtægten kræver indledning af en disciplinærsag i tilfælde af, at det konstateres, at en tjenestemand eller en ansat har misligholdt sine forpligtelser.
- 106 ECDC's interne regel nr. 33 om forebyggelse af seksuel og psykisk chikane og ECDC's interne regel nr. 29 vedrørende administrative undersøgelser og disciplinær forfølgning pålægger endvidere heller ikke indledning af en disciplinærsag. Som sagsøgeren har hævdet, henviser ECDC's interne regel nr. 33, punkt 3, ganske vist til det generelle princip om, at »[e]nhver adfærd, der fastslås at udgøre psykisk eller seksuel chikane, anses af [ECDC] som ulovlig og vil blive sanktioneret«. I den samme interne regels punkt 7.3 om de specifikke regler for den formelle procedure i tilfælde af påstået chikane præciseres det imidlertid, at »[h]vis [undersøgelsesrapporten] lægger op til indledning af en disciplinærsag, kan [ansættelsesmyndigheden] efter at have hørt [den eller de pågældende] beslutte at indlede en disciplinærsag og vedtage de sanktioner, der måtte følge heraf, afhængigt af, om eksistensen af den påtalte handling bekræftes«.
- 107 Med hensyn til de foranstaltninger, der skal træffes i en situation, som er omfattet af anvendelsesområdet for vedtægtens artikel 24, råder administrationen ifølge retspraksis over en vid skønsmæssig beføjelse, der er underlagt Unionens retsinstitters kontrol, for så vidt angår spørgsmålet om, hvilke foranstaltninger og midler der skal iværksættes ved anvendelsen af denne bestemmelse (jf. dom af 13.7.2018, SQ mod EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, præmis 135).
- 108 I tilfælde af en handling, der kan begrunde afskedigelsen af en midlertidigt ansat, er der, henset til denne vide skønsmæssige beføjelse, intet, der forpligter den myndighed, der har kompetence til at indgå ansættelseskontrakter, til at indlede en disciplinærsag over for denne ansatte frem for at benytte muligheden for ensidigt at opsige kontrakten, jf. ansættelsesvilkårenes artikel 47, litra c). Kun i den situation, hvor myndigheden med kompetence til at indgå ansættelseskontrakter påtænker at opsige en midlertidigt ansat uden opsigelsesvarsel i tilfælde af alvorlig misligholdelse fra dennes side af sine forpligtelser, skal der, som fastsat i ansættelsesvilkårenes artikel 49, stk. 1, indledes den disciplinære forfølgning, der er bestemt i bilag IX til vedtægten, og som finder analog anvendelse på de midlertidigt ansatte (jf. i denne retning dom af 23.10.2013, Gomes Moreira mod ECDC, F-80/11, EU:F:2013:159, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 109 Som det fremgår af den første anfægtede afgørelse, videregav direktøren den endelige udgave af undersøgelsesrapporten til kontorchefen i løbet af april 2018, efter at han var kommet tilbage fra sin sygemelding, og opfordrede ham til at fremsætte sine bemærkninger til denne rapport. ECDC har i forbindelse med retsforhandlingerne for Retten præciseret, at direktøren i overensstemmelse med kontorchefens ret til at blive hørt i et møde den 15. maj 2018 havde oplyst ham om, at hun havde til hensigt at opsige hans kontrakt på grundlag af ansættelsesvilkårenes artikel 47, litra c), nr. i). Umiddelbart efter dette møde indgav kontorchefen sin afskedsbegæring. Som det fremgår af afgørelsen om afslag på klagen, blev denne afskedsbegæring accepteret af direktøren den 16. maj 2018 i tjenestens interesse.

- 110 Skrivelsen af 16. maj 2018, hvori kontorchefens afskedsbegæring blev accepteret, og som ECDC har fremlagt på Rettens anmodning, bekræfter de omstændigheder, hvorunder denne afskedsbegæring blev accepteret. Det fremgår af denne skrivelse, at ECDC ved læsningen af de »fremsatte alvorlige beskyldninger« vurderede, at samarbejdet med kontorchefen ikke længere var muligt. Under disse omstændigheder var det direktørens hensigt, som kontorchefen dagen forinden var blevet orienteret om, at opsige hans kontrakt på grundlag af ansættelsesvilkårenes artikel 47, litra c), nr. i). Direktøren fastslog imidlertid nærmere bestemt, at kontorchefen havde indgivet sin afskedsbegæring umiddelbart efter mødet den 15. maj 2018, hvilket i praksis indebar, at hans sidste arbejdsdag på grund af denne afskedsbegæring i henhold til opsigelsesvarslet ville indtræffe før den dato, der reelt ville have været hans sidste arbejdsdag i tilfælde af opsigelse af hans ansættelseskontrakt. Kontorchefens afskedsbegæring blev dermed accepteret i tjenestens interesse. Den nævnte skrivelse indeholdt ligeledes de betingelser, hvorunder kontorchefen skulle varetage sit arbejde i opsigelsesperioden, og som han havde samtykket i, nemlig at han skulle arbejde hjemmefra med opgaver pålagt ham af direktøren. Endelig mindede direktøren kontorchefen om, at han i opsigelsesperioden skulle overholde de forpligtelser, der er fastsat i vedtægtens artikel 11.
- 111 Det følger af ovenstående oplysninger, at kontorchefens frivillige afskedsbegæring var konsekvensen af ECDC's reaktion på den administrative undersøgelse, der var indledt som svar på den første ansøgning om bistand. Dette bekræftes af kontorchefens skriftlige afskedsbegæring af 15. maj 2018, hvori han ikke har angivet personlige grunde, men henviser til »tjenestens interesse«. Det bemærkes ligeledes, at han søgte sin afsked fra sin stilling i lønklasse 12, med virkning halvanden måned før han ville nå sin pensioneringsalder fra tjenesten, og flere år før han ville nå alderen for almindelig alderspension i maj 2021, hvorfor hans afskedsbegæring udløste en forringelse af hans pensionsrettigheder. Eftersom han i opsigelsesperioden arbejdede direkte for direktøren som følge af dennes beslutning herom, mistede kontorchefen endvidere det ledelsestillæg, som han havde oppebåret som kontorchef. Denne afskedsbegæring havde følgelig visse ugunstige økonomiske virkninger for ham. De særlige betingelser, hvorunder han varetog sit arbejde i denne periode, gjorde det endelig muligt at undgå, at sagsøgeren var i tjenstlig kontakt med ham.
- 112 Direktøren kunne ganske vist have besluttet at opsige kontorchefens kontrakt i stedet for at acceptere hans afskedsbegæring. Denne mulighed ville imidlertid have udskudt kontorchefens reelle sidste arbejdsdag, for så vidt som en behørigt begrundet afgørelse i så fald havde været påkrævet (jf. i denne retning dom af 11.9.2013, L mod Parlamentet, T-317/10 P, EU:T:2013:413, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis). En sådan afgørelse om opsigelse kunne i øvrigt være blevet anfægtet af kontorchefen.
- 113 Direktøren kunne ligeledes have indledt en disciplinærsag imod kontorchefen. Som ECDC har påpeget, varer en sådan sag imidlertid et stykke tid. De af sagsøgeren påtalte forhold havde i øvrigt ikke nødvendigvis ført til afskedigelse af kontorchefen, hvilket er den strengeste sanktion. Sagsøgeren har desuden set bort fra det forhold, at afskedsbegæringen blev ledsaget af foranstaltninger til at undgå, at kontorchefen havde et ledelsesmæssigt forhold til ham, og at sikre den rolige afvikling af tjenesten i opsigelsesperioden. Kontorchefen accepterede nemlig at arbejde hjemmefra i denne periode med opgaver, som blev pålagt ham direkte af direktøren. Det forhold, at kontorchefen selv indgav en ansøgning om bistand to uger efter vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse, godtgør endvidere ikke i modsætning til, hvad sagsøgeren har hævdet, at det var nødvendigt at indlede en disciplinærsag, i stedet for at direktøren accepterede hans afskedsbegæring. Kontorchefen kunne nemlig også have indgivet denne ansøgning, hvis en sådan sag var blevet indledt.

- 114 Henset til samtlige ovenstående betragtninger er det ikke godtgjort, at direktøren foretog et åbenbart urigtigt skøn for så vidt angår det forhold, at hun accepterede kontorchefens afskedsbegæring i stedet for at opsig hans kontrakt eller at indlede en disciplinærsag mod ham. Den første anfægtede afgørelse udgør dermed ikke i denne forbindelse en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24 og 86.
- 115 Som anført i præmis 97 og 98 ovenfor udgør den første anfægtede afgørelse derimod en tilsidesættelse af vedtægtens artikel 24, for så vidt som ECDC undlod i tilstrækkeligt omfang at fastslå de faktiske omstændigheder efter udfærdigelsen af undersøgelsesrapporten, ikke på grundlag heraf tog endelig stilling til, om der forelå psykisk chikane eller ej som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, stk. 3, og ikke oplyste sagsøgeren om resultatet af hans første ansøgning om bistand, navnlig ved at underrette ham om direktørens oprindelige beslutning om at opsig kontorchefens kontrakt, før denne selv indgav sin afskedsbegæring, og om de betingelser, hvorunder denne afskedsbegæring var blevet accepteret, herunder vilkårene for arbejdet i opsigelsesperioden.
- 116 På baggrund af det ovenstående skal det tredje anbringende til støtte for påstanden om annullation af den første anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen, delvist tages til følge på grund af tilsidesættelsen af vedtægtens artikel 24 for så vidt angår de elementer, der er anført i præmis 102 og 115 ovenfor.

2) Det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af retten til at blive hørt

- 117 Sagsøgeren har gjort gældende, at han blev afhørt af undersøgeren, men ikke hørt af direktøren inden vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse, hvilket er i strid med artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder som fortolket i retspraksis. Sagsøgeren har gjort rede for, at han ikke fik mulighed for at fremsætte sine bemærkninger hverken til konstateringerne i undersøgelsesrapporten, som han ikke fik indsigt i inden vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, eller til de øvrige forhold, som direktøren havde taget i betragtning. Sagsøgeren har præciseret, at den første anfægtede afgørelse gik ham imod, og at han ikke inden vedtagelsen heraf blev informeret om dens indhold eller om, hvorledes tjenestens interesse kunne begrunde, at ECDC accepterede kontorchefens afskedsbegæring i stedet for at indlede en disciplinærsag.
- 118 ECDC har heroverfor anført, at den person, der er genstand for undersøgelsen, og sagsøgeren ikke nyder de samme rettigheder under gennemførelsen af undersøgelsen, hvilket begrundes, at sidstnævnte ikke fik aktindsigt i undersøgelsesrapporten. Sagsøgeren fik imidlertid den 12. september 2018 mulighed for delvist at gøre sig bekendt med undersøgelsesrapporten under hensyn til beskyttelsen af de i denne rapport omhandlede personers privatliv og integritet, således som det blev bekræftet af ombudsmanden i dennes afgørelse af 6. juni 2019. Endvidere blev sagsøgeren afhørt af undersøgeren ved to lejligheder. Ifølge ECDC er retten til at blive hørt i henhold til artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder i øvrigt garanteret, når den individuelle foranstaltning berører den pågældende negativt, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag. ECDC har tilføjet, at selv om sagsøgeren var blevet hørt, ville resultatet under alle omstændigheder have været det samme, for så vidt som ECDC imødekom hans første ansøgning om bistand.
- 119 Som svar på dette sidste argument har sagsøgeren i sin replik gentaget sit argument om, at den første anfægtede afgørelse ikke imødekom hans første ansøgning om bistand.

- 120 Det bemærkes, at en person, som på grundlag af vedtægtens artikel 12a og 24 har indgivet en ansøgning om bistand, fordi den pågældende har været udsat for psykisk chikane, i medfør af princippet om god forvaltning kan påberåbe sig retten til at blive hørt vedrørende de faktiske omstændigheder, som angår vedkommende (jf. dom af 4.6.2020, EU-Udenrigstjenesten mod De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 121 Artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder bestemmer nemlig, at retten til god forvaltning navnlig omfatter retten for enhver til at blive hørt, inden der træffes en individuel foranstaltning over for ham eller hende, som måtte berøre vedkommende negativt.
- 122 Retten til at blive hørt garanterer enhver muligheden for på en hensigtsmæssig og effektiv måde at tilkendegive sit synspunkt under den administrative procedure, og inden der træffes nogen afgørelse, som kan berøre vedkommendes interesser negativt (jf. dom af 4.6.2020, EU-Udenrigstjenesten mod De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, præmis 68 og den deri nævnte retspraksis).
- 123 Retten til at blive hørt har to formål. For det første tjener den til at oplyse sagen og fastlægge de faktiske omstændigheder så korrekt og præcist som muligt, og for det andet sikrer denne rettighed den berørte part en effektiv beskyttelse. Retten til at blive hørt har navnlig til formål at sikre, at enhver afgørelse, der påvirker en person negativt, vedtages med fuldt kendskab til sagen, og den har i særdeleshed til formål at sikre, at den kompetente myndighed kan rette en fejl, eller at den pågældende kan gøre sådanne forhold med hensyn til sin personlige situation gældende, som taler for, at afgørelsen træffes, ikke træffes eller træffes med et nærmere bestemt indhold (jf. dom af 4.6.2020, EU-Udenrigstjenesten mod De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, præmis 69 og den deri nævnte retspraksis).
- 124 Det påhviler hovedsageligt den person, der har indgivet ansøgningen om bistand, og som hævder at være blevet udsat for psykisk chikane, at samarbejde om gennemførelsen af en hensigtsmæssig administrativ undersøgelse med det formål at fastlægge de faktiske omstændigheder (jf. dom af 13.12.2018, CH mod Parlamentet, T-83/18, EU:T:2018:935, præmis 71 og den deri nævnte retspraksis).
- 125 Når administrationen som svar på en ansøgning om bistand beslutter, at de oplysninger, der er påberåbt til støtte for denne ansøgning, ikke er begrundede, og at den foreholdte adfærd derfor ikke udgør psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, er en sådan afgørelse bebyrdende for den person, der har indgivet ansøgningen om bistand, og berører den pågældende negativt i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder (jf. dom af 13.12.2018, CH mod Parlamentet, T-83/18, EU:T:2018:935, præmis 78 og den deri nævnte retspraksis).
- 126 Når ansættelsesmyndigheden i tilfælde af afslag på en ansøgning om bistand har besluttet at tilslutte sig udtalelsen fra en undersøger, som den har overladt ansvaret for at gennemføre en administrativ undersøgelse, og når den i den afgørelse, hvorved den tager stilling til ansøgningen om bistand, tager hensyn til den udtalelse, som denne undersøger således har udfærdiget, skal den nævnte udtalelse, som kan udfærdiges i en ikke-fortrolig version, der respekterer den anonymitet, som vidnerne er blevet indrømmet, som følge af den ret til at blive hørt, der tilkommer den person, som har indgivet ansøgningen om bistand, i princippet bringes til sidstnævnte persons kendskab, og dette selv om de interne regler ikke foreskriver en sådan videresendelse (jf. i denne retning og analogt dom af 13.12.2018, CH mod Parlamentet, T-83/18, EU:T:2018:935, præmis 85).

- 127 Det skal endelig bemærkes, at for at en tilsidesættelse af retten til at blive hørt kan medføre annullation af en afgørelse, er det endvidere nødvendigt at undersøge, om proceduren, såfremt den pågældende uregelmæssighed ikke havde foreligget, kunne have ført til et andet resultat. Bedømmelsen af dette spørgsmål skal foretages ud fra de faktiske omstændigheder og de specifikke retsregler i den konkrete sag (jf. i denne retning dom af 18.6.2020, Kommissionen mod RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, præmis 105 og 107 og den deri nævnte retspraksis).
- 128 I den foreliggende sag blev den administrative procedure, som direktøren indledte den 28. september 2017, ikke afsluttet ved den første anfægtede afgørelse med en begrundelse om, at sagsøgeren ikke var blevet udsat for psykisk chikane som omhandlet i vedtægtens artikel 12a, stk. 3. Direktøren anerkendte nemlig, at der var udvist »elementer« af chikane fra kontorchefens side. Den første anfægtede afgørelse er således ikke en afgørelse om afslag på bistand, der kan sammenlignes med dem, der er undersøgt i den retspraksis, hvortil der er henvist i præmis 125 og 126 ovenfor.
- 129 Denne afgørelse udgør ikke desto mindre en akt, der er bebyrdende for sagsøgeren og berører denne negativt som omhandlet i artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder.
- 130 I den første anfægtede afgørelse tilsluttede direktøren sig nemlig ikke fuldt ud undersøgelsesrapportens konklusioner om sagsøgerens første ansøgning om bistand. For det første fastslog direktøren, at der i den nævnte rapport forekom »nogle faktuelle fejl«. For det andet fastslog direktøren kun, at der forelå »elementer« af chikane, selv om undersøgeren havde konkluderet, at sagsøgerens ansøgning om bistand var begrundet. I retsmødet præciserede ECDC, at tilføjelsen af ordet »elementer« skyldtes disse faktuelle fejl, som ganske vist ikke var af større betydning, men dog også skulle tages i betragtning. Som anført i præmis 96 og 97 ovenfor opfylder den således formulerede kvalificering af de påtalte omstændigheder ikke de i vedtægtens artikel 24 fastsatte forpligtelser.
- 131 Direktøren tilsidesatte sagsøgerens ret til at blive hørt, for så vidt som han ikke inden vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse fik mulighed for at tage stilling til de »faktuelle fejl«, som undersøgelsesrapporten indeholdt, eller til nogen anden oplysning, som gav direktøren anledning til ikke fuldt ud at tilslutte sig konklusionerne i den nævnte rapport.
- 132 Såfremt den pågældende uregelmæssighed ikke havde foreligget, kunne proceduren imidlertid have ført til et andet resultat. Sagsøgeren kunne navnlig have overbevist direktøren om, at det var muligt at anlægge en anden bedømmelse af de faktiske omstændigheder, hvorved hun i lighed med undersøgeren fuldt ud kunne have anerkendt, at han havde været offer for chikane.
- 133 I modsætning til, hvad sagsøgeren har gjort gældende, havde direktøren derimod ikke pligt til at høre hans bemærkninger til de grunde vedrørende tjenestens interesse, som gav hende anledning til at acceptere kontorchefens afskedsbegæring i stedet for at opsige hans kontrakt eller at indlede en disciplinærsag. De beslutninger, der blev truffet vedrørende kontorchefen, gjaldt nemlig ikke sagsøgeren som omhandlet i artikel 41, stk. 2, litra a), i chartret om grundlæggende rettigheder.
- 134 Det følger af det ovenfor anførte, at det første anbringende vedrørende en tilsidesættelse af retten til at blive hørt skal tages delvist til følge.

3) Det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af begrundelsespligten

- 135 Sagsøgeren har gjort gældende, at den manglende fremsendelse af den fulde udgave eller den ikke-fortrolige udgave af undersøgelsesrapporten udgør en tilsidesættelse af begrundelsespligten i forbindelse med den første anfægtede afgørelse, for så vidt som denne afgørelse er baseret på denne rapport. Sagsøgeren har oplyst, at han ikke kender de personer, der er blevet afhørt af undersøgeren, og ikke er bekendt med de faktuelle fejl i undersøgelsesrapporten, hvortil der blev henvist i den første anfægtede afgørelse. Konstateringen i denne afgørelse af, at »[kontorchefens] ledelsesstil har forårsaget unødigt stress og angst hos de ansatte«, opfylder ikke begrundelsespligten. Den nævnte afgørelse gør det heller ikke muligt at forstå de grunde, som gav ECDC anledning til at acceptere kontorchefens afskedsbegæring, idet han bevarede alle sine økonomiske rettigheder under og efter opsigelsesperioden på ti måneder, i stedet for at afvise den og indlede en disciplinærsag imod ham.
- 136 ECDC har fremhævet, at vedtægtens artikel 25, stk. 2, udelukkende pålægger begrundelsespligt ved bebyrdende afgørelser, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag, idet den første ansøgning om bistand blev imødekommet. Under alle omstændigheder blev sagsøgeren ved den anfægtede afgørelse behørigt oplyst om grundene til, at ECDC havde vedtaget den. Endvidere kunne undersøgelsesrapporten af hensyn til bl.a. beskyttelsen af vidnernes fortrolighed ikke fremsendes, som den forelå, især da sagsøgeren ikke var genstand for undersøgelsen. Dette blev bekræftet af ombudsmanden i dennes afgørelse af 6. juni 2019. Endelig havde sagsøgeren allerede fået kendskab til listen over de personer, der var blevet afhørt.
- 137 Som det fremgår af præmis 76 ovenfor, er den første anfægtede afgørelse bebyrdende for sagsøgeren. Den skal derfor være tilstrækkeligt retligt begrundet i overensstemmelse med vedtægtens artikel 25, stk. 2, hvilket blot er en gentagelse af den generelle forpligtelse, der pålægges ved artikel 296 TEUF.
- 138 Pligten til at begrunde en bebyrdende afgørelse har til formål at give den pågældende tilstrækkelige oplysninger til, at vedkommende kan vurdere, om afgørelsen er korrekt, eller om den er behæftet med en mangel, der gør det muligt at anfægte dens gyldighed, og at gøre det muligt for Unionens retsinstanser at udøve sin kontrol med hensyn til den anfægtede afgørelses lovlighed. Rækkevidden af begrundelsespligten skal i hvert konkret tilfælde vurderes ikke blot i forhold til den anfægtede afgørelse, men ligeledes i forhold til de konkrete omstændigheder, der forelå ved afgørelsen (jf. dom af 25.10.2007, *Lo Giudice mod Kommissionen*, T-154/05, EU:T:2007:322, præmis 160 og 161 og den deri nævnte retspraksis).
- 139 Selv om det ifølge retspraksis er muligt at angive en begrundelse ved at henvise til en rapport eller en udtalelse, der i sig selv er begrundet, er det et krav, at en sådan rapport eller udtalelse faktisk er meddelt den berørte sammen med den bebyrdende akt (jf. i denne retning dom af 11.7.2013, *Tzirani mod Kommissionen*, F-46/11, EU:F:2013:115, præmis 152 og den deri nævnte retspraksis).
- 140 Administrationen kan afhjælpe en utilstrækkelig begrundelse, men ikke en fuldstændig mangel herpå, ved at give en tilstrækkelig begrundelse i forbindelse med svaret på klagen eller ved under sagens behandling at foretage supplerende præciseringer (jf. i denne retning dom af 2.3.2010, *Doktor mod Rådet*, T-248/08 P, EU:T:2010:57, præmis 93 og den deri nævnte retspraksis).
- 141 I den særlige sammenhæng, hvori en undersøgelse, der er indledt på grundlag af en ansøgning om bistand i henhold til vedtægtens artikel 24, og som har til formål at fastlægge, om der er udøvet den chikane, som en ansat hævder at have oplevet, indgår, skal der imidlertid tages hensyn til den

pligt, der påhviler institutionen, til at give den tjenestemand, der har indgivet en sådan ansøgning, et svar så hurtigt og hensynsfuldt, som et så alvorligt forhold, som en sådan situation udgør, tilsiger. I en sådan sammenhæng skal begrundelsespligten i vedtægtens artikel 25, stk. 2, derfor fortolkes strengt således, at en afgørelse, der i denne sammenhæng kun indeholder begyndelsen til en begrundelse, ikke kan anses for at opfylde de krav, der følger af denne bestemmelse, hvilket således ville tvinge den berørte person til at indgive en klage for at opnå en begrundelse for den bebyrdende afgørelse, der er i overensstemmelse med kravene i den nævnte bestemmelse (jf. i denne retning dom af 11.7.2013, Tzirani mod Kommissionen, F-46/11, EU:F:2013:115, præmis 164 og 165 og den deri nævnte retspraksis).

142 Denne konstatering må imidlertid hverken foregribe institutionernes mulighed for i forbindelse med en afgørelse om afslag på en klage at give præciserende oplysninger vedrørende den begrundelse, som administrationen har lagt til grund, eller Rettens mulighed for at tage hensyn til sådanne præciseringer ved vurderingen af de anbringender, der anfægter afgørelsens lovlighed (jf. dom af 11.7.2013, Tzirani mod Kommissionen, F-46/11, EU:F:2013:115, præmis 167 og den deri nævnte retspraksis).

143 For så vidt angår begrundelsen for den første anfægtede afgørelse bemærkes, at denne afgørelse ikke udtrykkeligt omhandler nogen af de af sagsøgeren i den første ansøgning om bistand nævnte situationer, idet der i afgørelsen blot henvises til de omstændigheder, der er beskrevet i undersøgelsesrapporten, som sagsøgeren på daværende tidspunkt ikke havde opnået aktindsigt i, og de »oplysninger, [direktøren] [var] i besiddelse af«, uden at komme det nærmere. Ligeledes konstateres det i den nævnte afgørelse, at der forekommer »faktuelle fejl« i undersøgelsesrapporten, uden at de beskrives, og der henvises til »spørgsmål« eller »vanskeligheder«, som kontorchefen »skulle reagere på«, igen uden nærmere detaljer. Endelig har direktøren anført uden at præcisere det, at hun påtænkte at træffe »passende foranstaltninger«, som så ikke blev vedtaget på grund af kontorchefens afskedsbegæring. I afgørelsen om afslag på klagen har direktøren ikke anført nogen supplerende begrundelse vedrørende disse elementer.

144 Det følger heraf, at den første anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen, med hensyn til visse væsentlige elementer ikke er begrundet, jf. præmis 143 ovenfor, hvorfor sagsøgeren ikke fik mulighed for at bestride disse elementer.

145 Under disse omstændigheder skal det andet anbringende tages til følge, uden at de præciseringer, som ECDC har fremført for Retten, kan afhjælpe denne manglende begrundelse.

d) Konklusion vedrørende påstanden om annullation af den første anfægtede afgørelse

146 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal det fastslås, at den første anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen, er blevet truffet i strid med vedtægtens artikel 24, sagsøgerens ret til at blive hørt og begrundelsespligten.

2. Påstanden om annullation af den anden anfægtede afgørelse

147 ECDC gav ved den anden anfægtede afgørelse afslag på den omtvistede aktindsigtsbegæring vedrørende undersøgelsesrapporten og alle de dokumenter, på grundlag af hvilke direktøren havde truffet den første anfægtede afgørelse, herunder dem, som havde bibragt hende den opfattelse, at undersøgelsesrapporten indeholdt »nogle faktuelle fejl« (jf. præmis 29 ovenfor).

- 148 I sin begæring af 30. maj 2018 anførte sagsøgeren, at for så vidt som den første anfægtede afgørelse gik ham imod, havde han ret til indsigt i disse dokumenter i henhold til artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder, så meget desto mere som han den 10. april 2018 havde måttet indgive endnu en ansøgning om bistand som følge af de handlinger, som kontorchefen havde udøvet under og efter udarbejdelsen af undersøgelsesrapporten.
- 149 I den anden anfægtede afgørelse fastslog direktøren, at sagsøgerens interesse ikke kunne være berørt af den første anfægtede afgørelse, eftersom den første ansøgning om bistand ikke var blevet afslået som ugrundet. I øvrigt kunne den anden ansøgning om bistand heller ikke begrunde aktindsigt i undersøgelsesrapporten, idet der endnu ikke var truffet nogen afgørelse om denne ansøgning. Direktøren anførte ligeledes, at sagsøgeren havde haft mulighed for at fremsætte sit synspunkt under undersøgelsen. Endelig påpegede hun nærmere bestemt, at situationen for en person, der har indgivet en ansøgning om bistand vedrørende psykisk chikane, ifølge retspraksis om rækkevidden af retten til forsvar ikke kunne sidestilles med situationen for den person, der var genstand for denne ansøgning, og at de processuelle rettigheder, der skulle tillægges sidstnævnte, adskilte sig fra de mere begrænsede, som i forbindelse med den administrative procedure tilkom den, der ansøgte om bistand. I denne henseende fremhævede direktøren, at selv i sager, hvor den kompetente myndighed havde konkluderet, at der ikke forelå chikane, havde klagerne fået afslag på aktindsigt i sagsakterne, som de havde begæret på grundlag af chartret om grundlæggende rettigheder.
- 150 I afgørelsen om afslag på klagen tilføjede direktøren, at sagsøgeren havde haft mulighed for at gøre sig bekendt med en ikke-fortrolig udgave af undersøgelsesrapporten den 12. september 2018, og at han havde fået indsigt i, hvilke af hans egne personoplysninger der var indeholdt i denne rapport, i overensstemmelse med artikel 13 i forordning nr. 45/2001. Direktøren præciserede, at han havde fået afslag på fuld indsigt i den nævnte rapport af hensyn til beskyttelsen af fortroligheden af samtaler med vidnerne og kontorchefen selv, problemets følsomme karakter og nødvendigheden af at opretholde ECDC's kapacitet til at foretage undersøgelser.
- 151 Sagsøgeren har fremført et enkelt anbringende vedrørende den anden anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen. Dette anbringende vedrører tilsidesættelse af artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder. I retsmødet frafaldt sagsøgeren det andet klagepunkt, som han uden nærmere præcisering havde gjort gældende i stævningen, og som vedrørte tilsidesættelse af artikel 13 i forordning nr. 45/2001.
- 152 Til støtte for dette eneste anbringende har sagsøgeren anført, at den første anfægtede afgørelse i modsætning til, hvad der blev hævdet i den anden anfægtede afgørelse, udgjorde en bebyrdende retsakt, hvilket yderligere begrundede nødvendigheden af fuld aktindsigt i undersøgelsesrapporten. Endvidere kunne undtagelserne i artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder og i artikel 20 i forordning nr. 45/2001 ikke længere påberåbes, idet undersøgelsen var afsluttet. I øvrigt har sagsøgeren påpeget, at visse vidner samtykkede i, at han fik aktindsigt i referaterne fra deres vidneafhøringer, hvorfor undtagelsen i artikel 4, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1049/2001 heller ikke kunne gøres gældende. Desuden blev den konkrete og faktiske krænkelse af beskyttede rettigheder ikke godtgjort. På denne baggrund er den meget begrænsede aktindsigt i undersøgelsesrapporten, som sagsøgeren fik på stedet den 12. september 2018, efter hans opfattelse ikke udtryk for, at der blev indrømmet behørig aktindsigt i overensstemmelse med artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder. Endelig har sagsøgeren præciseret, at han ikke er enig i konklusionerne i ombudsmandens afgørelse af

6. juni 2019, navnlig med hensyn til analysen af beskyttelsen af personoplysninger. I retsmødet tilføjede sagsøgeren, at vidneudsagnene allerede var blevet anonymiseret i den udgave af undersøgelsesrapporten, som var blevet sendt til direktøren.

- 153 ECDC har heroverfor anført, at da den første anfægtede afgørelse ikke var bebyrdende, var grundene bag den anden anfægtede afgørelse stadig gyldige. ECDC har påpeget, at artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder kræver iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn. Artikel 20 i forordning nr. 45/2001 og artikel 8 i chartret om grundlæggende rettigheder legitimerer begrænsningerne af sagsøgerens processuelle rettigheder i denne henseende. Det forhold, at undersøgelsen er afsluttet, ændrer i øvrigt hverken vidnernes eller kontorchefens interesse. Kontorchefen oplyste endvidere konkret, at offentliggørelsen af oplysningerne i undersøgelsesrapporten kunne krænke hans rettigheder. I øvrigt har ECDC gjort gældende, at sagsøgeren fik mulighed for at tilgå en ikke-fortrolig udgave af den nævnte rapport den 12. september 2018. Ombudsmanden bekræftede, at ECDC havde begrundet afslaget på aktindsigt i denne rapport korrekt og tilstrækkeligt. Hvad endelig angår anonymiseringen af vidneudsagnene i den undersøgelsesrapport, der blev sendt til direktøren, har ECDC fremhævet, at den ikke var tilstrækkelig, eftersom det med ECDC's størrelse og vidneudsagnenes indhold ville være let at identificere vidnerne ved læsning af rapporten.
- 154 Indledningsvis bemærkes, at ombudsmandens afgørelse af 6. juni 2019 ikke vedrører den anden anfægtede afgørelse, men den anden skrivelse af 20. juni 2018, jf. præmis 32 ovenfor. Denne skrivelse blev sendt til sagsøgeren som svar på en begæring om aktindsigt i undersøgelsesrapporten, for så vidt som denne begæring var støttet på forordning nr. 1049/2001 og nr. 45/2001. Ombudsmanden undersøgte således, om ECDC, henset til disse forordninger, havde begrundet sin afgørelse om af hensyn til beskyttelsen af de berørte personers privatliv og integritet at give afslag på fuld aktindsigt i undersøgelsesrapporten korrekt og tilstrækkeligt. Ombudsmanden undersøgte derfor ikke, om disse interesser kunne begrunde, at der kun blev indrømmet sagsøgeren en begrænset aktindsigt i undersøgelsesrapporten i forbindelse med dennes udøvelse af sin ret til aktindsigt i sagsakterne, som er sikret ved artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder.
- 155 Retten til en god forvaltning er fastsat i artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder og er en af de garantier, som Unionens retsorden giver med hensyn til den administrative procedure (jf. dom af 19.9.2018, Selimovic mod Parlamentet, T-61/17, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:565, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis). Det nævnte charters artikel 41, stk. 2, litra b), fastsætter retten for enhver til aktindsigt i de akter, der vedrører ham eller hende, under iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn samt tavshedspligt og sagernes fortrolighed. Ret til aktindsigt i sagsakterne indebærer, at den pågældende institution skal give den berørte person mulighed for at undersøge samtlige forberedende sagsakter, der kan være relevante for vedkommendes forsvar (jf. dom af 19.9.2018, Selimovic mod Parlamentet, T-61/17, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:565, præmis 78 og den deri nævnte retspraksis).
- 156 Som det er fastslået i præmis 129 ovenfor, er den første anfægtede afgørelse bebyrdende for sagsøgeren i modsætning til, hvad ECDC har hævdet. Det skal derfor undersøges, om de øvrige grunde, som direktøren fremsatte i den anden anfægtede afgørelse, hvis begrundelse blev suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen, begrundet afslaget på fuld eller delvis aktindsigt i de ønskede sagsakter.

- 157 Til besvarelse af Rettens foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse har ECDC fremlagt den ikke-fortrolige udgave af undersøgelsesrapporten, som sagsøgeren fik mulighed for at læse på stedet den 12. september 2018.
- 158 ECDC har som svar på en foranstaltning med henblik på bevisoptagelse ligeledes fremlagt den fortrolige udgave af undersøgelsesrapporten, hvori aktindsigt blev afslået ved den anden anfægtede afgørelse, samt de øvrige dokumenter, som direktøren lagde til grund i forbindelse med vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse. Det første af disse dokumenter er sagsøgerens første ansøgning om bistand, det andet er den supplerende oplysningsblanket, som sagsøgeren sendte den 14. juli 2017, det tredje er en e-mail af 17. januar 2018, som kontorchefen sendte til direktøren, og som indeholdt hans bemærkninger til det udkast til undersøgelsesrapporten, som han havde fået, det fjerde er en e-mail af 27. juli 2018 fra undersøgeren til direktøren angående de faktuelle fejl, som undersøgelsesrapporten indeholdt, og det femte dokument er direktørens svar af 3. august 2018 på sidstnævnte e-mail.
- 159 For så vidt angår undersøgelsesrapporten fremgår det af læsningen af de dokumenter, der er blevet fremlagt af ECDC for Retten, at denne rapport er udfærdiget i overensstemmelse med kriterierne i artikel 4, stk. 8, i ECDC's interne regel nr. 29 vedrørende administrative undersøgelser og disciplinær forfølgning. Ifølge denne bestemmelse »[redegøres i rapporten] for de faktiske forhold og omstændigheder i sagen. I rapporten konkluderes det, om de regler og procedurer, der finder anvendelse i det pågældende tilfælde, er blevet overholdt, og der fastlægges eventuelt det individuelle ansvar under hensyntagen til skærpende eller formildende omstændigheder«. Den nævnte bestemmelse fastsætter ligeledes, at »[r]apporten vedlægges kopier af alle relevante dokumenter og referaterne af høringerne«. I overensstemmelse med disse anvisninger er rapporten opdelt i syv unummererede afsnit.
- 160 Som svar på et spørgsmål fra Retten i retsmødet har ECDC præciseret, at de personoplysninger, som undersøgelsesrapporten indeholder, og som blev fremsendt til sagsøgeren ved den anden skrivelse af 20. juni 2018 på grundlag af artikel 13 i forordning nr. 45/2001 (jf. præmis 32 ovenfor), alene er de klagepunkter, som sagsøgeren selv havde fremsat i forbindelse med sin første ansøgning om bistand.
- 161 Det fremgår af den ikke-fortrolige udgave af undersøgelsesrapporten, som ECDC har fremlagt, og af dennes præciseringer hertil, at sagsøgeren kun fik aktindsigt i de dele af denne rapport, som indeholder henvisning til hans egne klagepunkter, og til dem, der indeholder generelle betragtninger om, hvilke retlige bestemmelser der skulle finde anvendelse, og hvordan undersøgelsen var blevet gennemført. Rapportens centrale indhold var derimod fuldstændig udeladt. Sagsøgeren fik navnlig ikke aktindsigt i dens tre sidste afsnit, som for det første indeholder beskrivelsen af de forhold, der blev påtalt i de ansøgninger om bistand, som sagsøgeren og en anden ansat i ECDC havde indgivet, og som også inddrager de indhentede vidneudsagn, herunder kontorchefens forklaring (femte afsnit), dernæst undersøgerens konklusion om hver enkelt ansøgning om bistand (sjette afsnit) og endelig hans generelle konklusioner på undersøgelsen (syvende afsnit).
- 162 Det er imidlertid blevet fastslået, at fremsendelsen af en kopi – i givet fald i form af en ikke-fortrolig udgave – af de rapporter, som udarbejdes ved afslutningen af den administrative undersøgelse, er nødvendig i henhold til princippet om god forvaltning, der er sikret ved artikel 41 i chartret om grundlæggende rettigheder, og bistandspligten, der foreskriver, at den kompetente myndighed oplyser de berørte om udfaldet af deres ansøgning om bistand, særligt i

et tilfælde som det foreliggende, hvor det i rapporten anerkendes, at der foreligger psykisk chikane (jf. i denne retning dom af 3.10.2019, DQ m.fl. mod Parlamentet, T-730/18, EU:T:2019:725, præmis 109).

- 163 Som ECDC har fremhævet, er retten til aktindsigt i sagsakterne dog ikke absolut. Artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder sikrer denne ret på to betingelser. Dels angår retten til aktindsigt for en person kun »de akter, der vedrører ham eller hende«. Dels skal aktindsigten gives »under iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn samt tavshedspligt og sagernes fortrolighed«.
- 164 I den foreliggende sag må det med hensyn til betydningen af den første betingelse fastslås, at undersøgelsesrapporten ikke alene vedrører sagsøgerens første ansøgning om bistand, men også en anden persons ansøgning om bistand. Undersøgeren har i øvrigt desuden henvist til den personlige situation for andre ansatte ved ECDC i rapportens sjette og syvende afsnit i forbindelse med »skærpende omstændigheder«.
- 165 Adspurgt herom i retsmødet udelukkede sagsøgeren ikke, at han kunne få aktindsigt i dele af undersøgelsesrapporten, som vedrører tredjemands situation. Den ret til aktindsigt i sagsakterne, som han har påberåbt sig på grundlag af artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder, giver imidlertid kun ret til aktindsigt i de akter, der vedrører ham.
- 166 For så vidt angår den anden betingelse, der er nævnt i præmis 163 ovenfor, om iagttagelse af legitime fortrolighedshensyn, som også er sikret ved artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder, er det blevet fastslået, at det, når der er tale om en klage over psykisk chikane, medmindre der foreligger særlige omstændigheder, er nødvendigt at sikre fortroligheden omkring de afgivne vidneudsagn, herunder de vidneudsagn, der er afgivet under den administrative procedure, idet den eventuelle ophævelse af fortroligheden under en retssag kan indebære en hindring for, at der kan foretages neutrale og objektive undersøgelser, i hvilken forbindelse de personer, der skal høres som vidner, kan udtrykke sig frit og uden forbehold (jf. dom af 19.9.2018, Selimovic mod Parlamentet, T-61/17, ikke trykt i Sml., EU:T:2018:565, præmis 79 og den deri nævnte retspraksis).
- 167 I den foreliggende sag har ECDC imidlertid ikke alene begrænset sig til at sløre de dele af undersøgelsesrapporten, der vedrører vidneudsagnene, men har udeladt hele indholdet af undersøgerens analyse, herunder hans konklusioner om sagsøgerens første ansøgning om bistand, hvilket ikke kan begrundes i legitime hensyn til vidnernes fortrolighed og gennemførelsen af undersøgelsen.
- 168 Endvidere havde undersøgeren allerede truffet foranstaltninger til at sikre anonymiseringen af vidnerne i undersøgelsesrapporten. Han gav navnlig hver gang de personer, der havde accepteret at blive hørt, valget mellem at underskrive eller undlade at underskrive referatet fra afhøringen. For så vidt angår de personer, der valgte ikke at underskrive, blev deres udsagn ikke brugt i rapporten på en måde, som ville have gjort det muligt at identificere dem. De personer, der accepterede at underskrive det nævnte referat, fik deres navn erstattet af en kode ved deres udsagn i undersøgelsesrapporten. Selv hvis det antages, som hævdet af ECDC, at denne anonymiseringsteknik på grund af ECDC's størrelse ikke kunne anses for tilstrækkelig til at beskytte deres identitet, havde det været muligt at videregive det væsentligste indhold af vidneudsagnene i form af et sammendrag eller at sløre visse dele af indholdet af disse vidneudsagn (jf. i denne retning dom af 25.6.2020, HF mod Parlamentet, C-570/18 P, EU:C:2020:490, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis). ECDC gjorde imidlertid ikke brug af disse teknikker.

- 169 For så vidt angår de øvrige dokumenter omhandlet i præmis 158 ovenfor, hvori der også blev givet afslag på aktindsigt ved den anden anfægtede afgørelse, bemærkes det, at den første ansøgning om bistand og den supplerende oplysningsblanket var udfærdiget af sagsøgeren selv. Hvad angår e-mailen af 17. januar 2018 fra kontorchefen til direktøren burde direktøren under hensyn til vidnernes fortrolighed have sendt sagsøgeren de ikke-fortrolige dele af denne e-mail, som angik de forhold, som sagsøgeren havde påtalt i sin første ansøgning om bistand. Hvad endelig angår e-mailudvekslingen mellem direktøren og undersøgeren må det konstateres, at den foregik mellem den 27. juli og den 3. august 2018 og dermed senere end vedtagelsen af den første anfægtede afgørelse, hvorfor den falder uden for den omtvistede aktindsigtsbegæring.
- 170 Det følger af det ovenfor anførte, at sagsøgerens eneste anbringende delvist kan tages til følge.
- 171 Følgelig skal den anden anfægtede afgørelse, som suppleret ved afgørelsen om afslag på klagen, annulleres, for så vidt som sagsøgeren derved fik afslag på aktindsigt i de ikke-fortrolige dele af undersøgelsesrapporten og kontorchefens e-mail af 17. januar 2018, som vedrørte ham (jf. præmis 164 og 169 ovenfor).

C. Erstatningspåstanden

- 172 Sagsøgeren har nedlagt påstand om, at ECDC tilpligtes at betale erstatning for den ikke-økonomiske skade, som han har lidt, og som efter ret og billighed er opgjort til 40 000 EUR.
- 173 Til støtte for sin påstand har sagsøgeren gjort gældende, at det forhold, at ECDC ikke fuldt ud har anerkendt, at han har været offer for chikane, og den manglende disciplinære sanktion over for kontorchefen har forvoldt ham en ikke-økonomisk skade.
- 174 I denne henseende har sagsøgeren påpeget, at han uafbrudt i fem år var udsat for et meget højt stressniveau, som fremprovokede en række alvorlige helbredsproblemer, der kom til udtryk i angst, blodtryksforstyrrelser og en forringet selvtillid. Den omstændighed, at ECDC i forbindelse med den første anfægtede afgørelse valgte ikke at pålægge kontorchefen en disciplinær sanktion, og at direktøren ikke traf nogen beskyttelsesforanstaltninger efter den første ansøgning om bistand, forstærkede sagsøgerens oplevelse af, at kontorchefen kunne handle uden at blive pålagt sanktioner.
- 175 Skaden blev yderligere forværret af, at direktøren med alle midler forsøgte at undgå at give ham aktindsigt i de centrale oplysninger og nøgledokumenter, som hun havde lagt til grund i forbindelse med, at hun i den første anfægtede afgørelse tog stilling til, hvorledes sagsøgerens første ansøgning om bistand skulle besvares. Åbenhed og klarhed er imidlertid afgørende for at genskabe tilliden til, at arbejdsgiveren reelt bringer tilsidesættelser af de rettigheder, der følger af vedtægten, til ophør, også når disse tilsidesættelser kan tilregnes ledende medarbejdere.
- 176 De fire år, der gik, fra kontorchefens adfærd over for sagsøgeren begyndte, og til indgivelsen af den første ansøgning om bistand, udgør et rimelig tidsrum i betragtning af den tid, der var nødvendig for, at han blev bevidst om sin situation, sin tilstand af udmattelse og fristen for fornyelse af sin kontrakt i 2014. Sagsøgeren har tilføjet, at han under alle omstændigheder personligt og gennem personaleudvalget allerede havde underrettet administrationen om kontorchefens adfærd. Han vedblev i årevis at anmode om hjælp, men blev ikke reelt lyttet til og endnu mindre forstået.

- 177 ECDC har gjort gældende, at det siden indgivelsen af den første ansøgning om bistand har opfyldt sin pligt til at udvise omhu og har efterlevet princippet om god forvaltning, idet centret indledte en administrativ undersøgelse efter at have indhentet OLAF's tilladelse, vedtog beskyttelsesforanstaltninger, anerkendte, at der forelå chikane, og accepterede kontorchefens afskedsbegæring i tjenestens interesse. Det meget høje stress- og angstniveau blev først anmeldt af sagsøgeren den 2. juli 2018 i forbindelse med hans klage. ECDC har gjort gældende, at hvis det havde fået kendskab til, at sagsøgeren følte sig chikaneret, tidligere, ville det have truffet passende foranstaltninger, således som det skete straks efter indgivelsen af den første ansøgning om bistand. For så vidt angår datoen for indgivelsen af sidstnævnte har ECDC anført, at det ikke har hævdet, at ansøgningen blev indgivet for sent.
- 178 Med hensyn til skadens reelle karakter har ECDC hævdet, at der ikke på nogen måde er fremlagt bevis herfor, idet den lægeerklæring, der er vedlagt stævningen, ifølge ECDC har en meget beskeden informationsværdi.
- 179 Hvad endelig angår årsagsforbindelsen mellem den formodede fejl og den ikke-økonomiske skade er den heller ikke godtgjort.
- 180 Indledningsvis skal rækkevidden af sagsøgerens erstatningspåstand præciseres.
- 181 Som nævnt i præmis 36 ovenfor fremsatte sagsøgeren og andre ansatte i ECDC nemlig et andet krav om erstatning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, den 11. oktober 2018. I forbindelse med dette fælles krav anmodede sagsøgeren om et beløb på 356 400 EUR i erstatning for den økonomiske og ikke-økonomiske skade, han havde lidt i perioden 2012-2018, hvor ECDC undlod at sikre et passende arbejdsmiljø og var længe om at reagere på kontorchefens adfærd. Dette krav blev forkastet af direktøren og blev efterfølgende genstand for en klage og et søgsmål ved Retten, registreret under sagsnr. T-864/19. I retsmødet præciserede sagsøgeren, at erstatningspåstanden i forbindelse med den foreliggende sag blev formuleret anderledes end den, der er genstand for sag T-864/19. Der skal derfor ikke træffes afgørelse om den skade, som sagsøgeren har påberåbt sig i sidstnævnte sag.
- 182 Det fremgår af stævningen, at den ikke-økonomiske skade, som sagsøgeren har påberåbt sig i den foreliggende sag, følger af den første og den anden anfægtede afgørelse. Sagsøgeren har navnlig gjort gældende, at den første anfægtede afgørelse afsluttede undersøgelsen, uden at det fuldt ud blev anerkendt, at han havde været offer for chikane, og uden at kontorchefen blev pålagt en disciplinær sanktion, idet han havde indgivet sin afskedsbegæring. Denne skade blev forværret af afslaget i den anden anfægtede afgørelse på aktindsigt i undersøgelsesrapporten.
- 183 Sagsøgeren har følgelig nedlagt påstand om erstatning for den ikke-økonomiske skade, der er konsekvensen af de ulovligheder, som han har påpeget i forbindelse med det tredje anbringende til støtte for påstanden om annullation af den første anfægtede afgørelse og det eneste anbringende, som han har gjort gældende vedrørende den anden anfægtede afgørelse.
- 184 Som det fremgår af præmis 116 og 170 ovenfor, er disse anbringender blevet taget delvist til følge. Det er nemlig for det første blevet fastslået, at ECDC i strid med vedtægtens artikel 24 undlod i tilstrækkeligt omfang at fastslå de faktiske omstændigheder efter udfærdigelsen af undersøgelsesrapporten og at oplyse sagsøgeren om resultatet af hans første ansøgning om bistand. For det andet var den begrænsede aktindsigt i undersøgelsesrapporten, der blev indrømmet sagsøgeren, ikke i overensstemmelse med artikel 41, stk. 2, litra b), i chartret om grundlæggende rettigheder.

- 185 Ifølge fast retspraksis udgør annulation af en ulovlig retsakt i sig selv en passende og principielt tilstrækkelig erstatning for den ikke-økonomiske skade, som retsakten kan have forvoldt. Dette er imidlertid ikke tilfældet, når sagsøgeren godtgør at have lidt en ikke-økonomisk skade, som kan adskilles fra den ulovlighed, der danner grundlag for annulationen, og som ikke kan erstattes fuldt ud ved denne annulation (jf. dom af 13.7.2018, Curto mod Parlamentet, T-275/17, EU:T:2018:479, præmis 114 og den deri nævnte retspraksis).
- 186 Dette er for det første tilfældet, når den annullerede retsakt indeholder en udtrykkelig negativ vurdering af sagsøgerens kompetencer, som kan være krænkende for ham, for det andet, når den begåede uregelmæssighed er særlig alvorlig, og for det tredje, når annulationen mister sin effektive virkning, og den dermed ikke i sig selv kan udgøre en passende og tilstrækkelig erstatning for enhver ikke-økonomisk skade, som den anfægtede retsakt har forvoldt (jf. dom af 23.10.2012, Strack mod Kommissionen, F-44/05 RENV, EU:F:2012:144, præmis 128 og den deri nævnte retspraksis).
- 187 Ifølge retspraksis kan den ikke-økonomiske karakter af den skade, der hævdes lidt, i øvrigt ikke bevirke, at den bevisbyrde for skadens realitet og omfang, der påhviler sagsøgeren, vendes om. Unionen ifalder nemlig kun ansvar, hvis det er lykkedes sagsøgeren at godtgøre, at han er blevet forvoldt skade (jf. dom af 29.4.2015, CC mod Parlamentet, T-457/13 P, EU:T:2015:240, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 188 I den foreliggende sag har sagsøgeren ikke godtgjort, at han har lidt en ikke-økonomisk skade, som kan adskilles fra de ulovligheder, der danner grundlag for annulationen af den første og den anden anfægtede afgørelse, og som ikke kan erstattes fuldt ud ved denne annulation. I retsmødet fastholdt han i denne henseende blot, at kontorchefen ikke var blevet pålagt sanktioner, og at den angst og lidelse, som han var offer for, fortsat består, især efter de bestræbelser, som han måtte udfolde for at opnå aktindsigt i det, der var afgørende for ham, nemlig undersøgelsesrapporten. Sagsøgeren har imidlertid ikke gjort rede for grundene til, at denne skade ikke kunne erstattes ved annulationen af den første og den anden anfægtede afgørelse.
- 189 På baggrund af det ovenfor anførte forkastes erstatningspåstanden vedrørende den ikke-økonomiske skade, som følger af disse afgørelser.

IV. Sagsomkostninger

- 190 I henhold til procesreglementets artikel 134, stk. 3, bærer hver part sine egne omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Retten kan dog, hvis dette efter omstændighederne findes begrundet, beslutte, at en part, ud over at bære sine egne omkostninger, skal betale en del af modpartens omkostninger.
- 191 I den foreliggende sag bestemmes det i henhold til denne bestemmelse, at ECDC bærer sine egne omkostninger og betaler tre fjerdedele af de af sagsøgeren afholdte omkostninger, og at denne bærer en fjerdedel af sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Syvende Afdeling):

- 1) Afgørelsen truffet af Det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) den 18. maj 2018 som svar på AI's ansøgning om bistand af 20. juni 2017 annulleres.
- 2) ECDC's afgørelse af 20. juni 2018 annulleres, for så vidt som AI derved blev meddelt afslag på indsigt i de ikke-fortrolige dele, der omhandler ham, af undersøgelsesrapporten vedrørende hans ansøgning om bistand af 20. juni 2017 og af A's e-mail af 17. januar 2018.
- 3) ECDC's afgørelse af 26. oktober 2018 om afslag på AI's klage af 2. juli 2018 annulleres.
- 4) Erstatningspåstanden forkastes.
- 5) ECDC bærer sine egne omkostninger og betaler tre fjerdedele af de af AI afholdte omkostninger.
- 6) AI bærer en fjerdedel af sine egne omkostninger.

da Silva Passos

Truchot

Sampol Pucurull

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. juli 2021.

Underskrifter